

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Кафедра фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку

Кваліфікаційна робота
магістра

на тему «Аналіз ефективності нормування та використання оборотних коштів
ТОВ «Альбакор»

Виконала: студентка 2 курсу, групи 8.0724-фк-з
спеціальності 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок
освітньої програми Фінанси і кредит
А.О. Дубініна

Керівник д.е.н., професор Кушнір С.О.
Рецензент к.е.н., доцент Горбунова А.В.

Запоріжжя
2025

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет економічний

Кафедра фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку

Рівень вищої освіти другий (магістерський)

Спеціальність 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок

Освітня програма Фінанси і кредит

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри _____ А.В. Череп

« ____ » _____ 2025 року

З А В Д А Н Н Я
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ СТУДЕНТЦІ

Дубініній Аліні Олексіївні

1. Тема роботи: «Аналіз ефективності нормування та використання оборотних коштів ТОВ «Альбакор»

керівник роботи: Кушнір Світлана Олександрівна, д.е.н., професор

затверджені наказом ЗНУ від 25 березня 2025 р. № 440-с.

2. Строк подання студентом роботи: 03 листопада 2025 р.

3. Вихідні дані до роботи: дані фінансової звітності ТОВ «Альбакор».

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити): розглядається сутність і структура оборотних коштів, їхня роль у забезпеченні платоспроможності та ліквідності підприємства, проводиться аналіз ефективності використання оборотних коштів за допомогою фінансових коефіцієнтів, таких як ліквідність, оборотність, рентабельність, надаються пропозиції щодо поліпшення системи нормування оборотних коштів на підприємстві, вдосконалення обліку, контролю та планування оборотних активів. Також пропонуються шляхи зниження витрат і оптимізації обігу оборотних коштів, включаючи управління дебіторською заборгованістю та скорочення запасів.

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень): кваліфікаційна робота містить 8 рис., 20 табл. і 13 формул, 6 додатків.

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
1	Кушнір С.О., професор	16.05.2025 р.	16.05.2025 р.
2	Кушнір С.О., професор	17.06.2025 р.	17.06.2025 р.
3	Кушнір С.О., професор	01.08.2025 р.	01.08.2025 р.

7. Дата видачі завдання: 02 квітня 2025 року

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1.	Складання бібліографії та вивчення літературних джерел	02.04.2025 р. - 07.05.2025 р.	виконано
2.	Виконання вступу	08.05.2025 р. - 15.05.2025 р.	виконано
3.	Виконання розділу 1	16.05.2025 р. - 16.06.2025 р.	виконано
4.	Виконання розділу 2	17.06.2025 р. - 31.07.2025 р.	виконано
5.	Виконання розділу 3	01.08.2025 р. - 15.09.2025 р.	виконано
6.	Формулювання висновків	16.09.2025 р. - 30.09.2025 р.	виконано
7.	Оформлення роботи, одержання відгуку та рецензії	01.10.2025 р. - 02.11.2025 р.	виконано
8.	Подання роботи на кафедру	03.11.2025 р.	виконано

Студент _____ А.О. Дубініна
 (підпис) (ініціали та прізвище)

Керівник роботи _____ С.О Кушнір
 (підпис) (ініціали та прізвище)

Нормоконтроль пройдено

Нормоконтролер _____ І.О. Щебликіна
 (підпис) (ініціали та прізвище)

РЕФЕРАТ

Кваліфікаційна робота: 103 с., 8 рис., 20 табл., 72 джерела, 6 додатків.

Об'єктом дослідження є аналіз ефективності нормування та використання оборотних коштів підприємства ТОВ «Альбакор».

Предметом дослідження є сукупність теоретичних засад та прикладних проблем, пов'язаних з управлінням оборотними коштами.

Метою роботи є аналіз теоретико-методичних та організаційних положень та розробка практичних рекомендацій щодо підвищення ефективності оборотними коштами підприємством.

Завдання: 1) визначити сутність оборотних коштів підприємства; 2) провести аналіз економічних показників діяльності підприємства ТОВ «Альбакор»; 3) розробити заходи щодо управління оборотними коштами підприємства.

Методи досліджень: метод ковзного середнього для аналізу попиту і планування закупівель, детальний аналіз поточних потреб у запасах, контрольні точки у виробництві для скорочення простоїв та втрат.

Одержані результати та їх новизна: 1) оцінка очікуваного економічного ефекту підприємства ТОВ «Альбакор»; 2) удосконалення управління дебіторською заборгованістю підприємства; 3) запропоновано варіанти удосконалення в управлінні підприємством.

Пропозиції щодо удосконалення нормування оборотних коштів створюють для керівництва підприємства можливість глибше проаналізувати наявні підходи до формування та використання оборотного капіталу, визначити слабкі місця в системі його забезпечення та обігу, а також розробити комплекс ефективних управлінських заходів.

ОБОРОТНІ КОШТИ, ОБОРОТНІ АКТИВИ, УПРАВЛІННЯ
ОБОРОТНИМИ КОШТАМИ, ЗАПАСИ, ДЕБІТОРСЬКА ЗАБОРГОВАНІСТЬ

SUMMARY

Qualifying work: 103 p., 8 fig., 20 tab., 72 references, 6 annex.

The object of the study is an analysis of the efficiency of rationing and use of working capital of the Albacor LLC enterprise.

The subject of the study is a set of theoretical principles and applied problems related to the management of working capital.

The purpose of the work is to analyze theoretical, methodological and organizational provisions and develop practical recommendations for improving the efficiency of working capital by the enterprise.

Tasks: 1) to determine the essence of the enterprise's working capital; 2) to analyze the economic indicators of the enterprise's activities, LLC «Albakor»; 3) to develop measures for managing the enterprise's working capital.

Methods of research the moving average method for analyzing demand and planning purchases, a detailed analysis of current inventory needs, control points in production to reduce downtime and losses.

The results obtained and their novelty: 1) assessment of the expected economic effect of the enterprise, LLC «Albakor»; 2) improvement of the enterprise's receivables management; 3) options for improving the enterprise's management are proposed.

Research methods: the moving average method for analyzing demand and planning purchases, a detailed analysis of current inventory needs, control points in production to reduce downtime and losses.

The results obtained and their novelty: 1) assessment of the expected economic effect of the Albacor LLC enterprise; 2) improvement of the enterprise's receivables management; 3) options for improving the enterprise's management are proposed.

Practical significance of the results obtained. Proposals aimed at improving the regulation of working capital provide the company's management with an opportunity to conduct a deeper analysis of the existing approaches to the formation and use of working capital, identify weaknesses in its provisioning and circulation

system, and develop a set of effective managerial measures. The implementation of these measures will contribute to rationalizing the processes of planning, allocation, and control of current assets, reducing their surplus or deficit, as well as increasing their turnover rate and efficiency of use. As a result of introducing improved regulation methods, the enterprise will be able to strengthen its liquidity, ensure the stability of financial flows, and overall improve its financial condition and competitive position in the market.

WORKING CASH, CURRENT ASSETS, WORKING CASH
MANAGEMENT, INVENTORIES, ACCOUNTS RECEIVABLE

ЗМІСТ

ВСТУП.....	8
1 Теоретичні основи управління оборотними коштами підприємства.....	11
1.1 Поняття оборотних коштів та їх класифікація.....	11
1.2 Роль оборотних коштів у фінансовій діяльності підприємства.....	18
1.3 Методи нормування оборотних коштів та вплив ефективного управління оборотними коштами на фінансову стабільність підприємства.....	23
2 Аналіз нормування та використання оборотних коштів ТОВ «Альбакор».....	32
2.1 Загальна характеристика ТОВ «Альбакор».....	32
2.2 Аналіз фінансово-економічного стану підприємства	41
2.3 Аналіз структури та оцінки ефективності використання оборотних коштів ТОВ «Альбакор»	49
3 Шляхи вдосконалення управління оборотними коштами ТОВ «Альбакор»...	70
3.1 Пропозиції щодо удосконалення нормування оборотних коштів.....	70
3.2 Удосконалення управління дебіторською заборгованістю.....	79
3.3 Розробка стратегій для зменшення фінансових ризиків, пов'язаних з оборотними коштами.....	84
ВИСНОВКИ.....	90
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	94
ДОДАТКИ.....	104
Декларація академічної доброчесності здобувача.....	119

ВСТУП

Оборотні кошти - це фінансові ресурси, що забезпечують безперервний процес виробництва і реалізації продукції, а також виконання поточних операцій підприємства. Вони характеризуються короткостроковим циклом обігу і включають сировину, готову продукцію, дебіторську заборгованість і грошові кошти.

Управління оборотними коштами передбачає ефективне використання ресурсів для забезпечення оптимального рівня ліквідності підприємства. Важливими завданнями є нормування запасів, дебіторської заборгованості та грошових коштів, що дозволяє забезпечити безперервність виробничого процесу, уникнути надмірного накопичення запасів та знизити витрати на обслуговування дебіторської заборгованості.

Ефективне управління оборотними коштами є одним із найважливіших аспектів фінансової діяльності підприємства, оскільки безпосередньо впливає на його платоспроможність, ліквідність та здатність здійснювати операційну діяльність. Оборотні кошти, які складають значну частину активів підприємства, забезпечують безперервний процес виробництва та реалізації продукції, а також забезпечують виконання зобов'язань перед постачальниками, кредиторами та працівниками. В умовах сучасної економіки, що характеризується постійними змінами на ринку, ефективне використання оборотних коштів має критичне значення для досягнення фінансової стабільності та конкурентоспроможності підприємств.

Проблема ефективного управління оборотними коштами стає ще більш актуальною для підприємств середнього та малого бізнесу, де кожен етап процесу нормування та використання оборотних коштів має значний вплив на загальні фінансові результати. У цьому контексті важливим є правильне нормування, яке дозволяє забезпечити оптимальний рівень оборотних активів, уникнути їх надлишку або дефіциту, що в свою чергу сприяє покращенню рентабельності та ліквідності підприємства.

Об'єктом дослідження в цій роботі є ТОВ «Альбакор», середнє підприємство, що працює в галузі виробництва та постачання товарів. Метою дослідження є оцінка ефективності нормування та використання оборотних коштів цього підприємства, а також розробка рекомендацій щодо оптимізації процесів управління оборотними коштами для підвищення фінансової стійкості та ефективності його діяльності.

ТОВ «Альбакор» є підприємством, що здійснює виробництво та продаж продукції, яка користується попитом на ринку. Для забезпечення безперебійної роботи підприємство повинно ефективно управляти своїми оборотними коштами. Оцінка ефективності використання оборотних коштів на підприємстві передбачає аналіз структури та динаміки оборотних активів, рівня дебіторської заборгованості, запасів та грошових коштів.

Аналіз фінансової звітності ТОВ «Альбакор» показує, що підприємство стабільно утримує певний рівень оборотних коштів, що дозволяє покривати поточні витрати. Проте є певні проблеми з дебіторською заборгованістю, що вказує на необхідність покращення управління цією статтею активів.

Одним із ключових моментів є нормування запасів, оскільки наявність надмірних запасів може призвести до затримки в обігу коштів, а їх нестача - до зриву виробничих процесів. На підприємстві ТОВ «Альбакор» застосовується нормативний метод нормування, який дозволяє визначити оптимальний рівень запасів для забезпечення виробничих потреб без надмірних витрат.

Серед труднощів, що чинять найбільший опір досягненню ключових завдань фірми, вирізняють такі: нестача обігових коштів, застарілість основних активів та малий темп їх поновлення, високі відсотки і нестійкість нормативної бази й державного нагляду за загальнодержавними податками, мала платоспроможність головних клієнтів, проблеми з поставками, зниженням попиту на продукцію. Господарсько-підприємницька діяльність неможлива без оборотних коштів. У процесі управління підприємством дуже важливо правильно визначити потребу в оборотних коштах. Актуальність теми полягає в пошуку напрямів удосконалення управління оборотними коштами

підприємства, правильного визначення потреби в них та дослідження шляхів підвищення їх ефективного використання в умовах нестабільної ринкової ситуації.

Метою кваліфікаційної роботи магістра є аналіз теоретико-методичних та організаційних положень та розробка практичних рекомендацій щодо підвищення ефективності управління оборотними коштами підприємства.

Виходячи з цієї мети, були розроблені такі основні задачі дослідження:

- розглянути сутність та структуру оборотних коштів;
- дослідити особливості управління оборотними коштами;
- систематизувати методику аналізу та оцінки ефективності управління оборотними коштами підприємства;
- здійснити аналіз складу та структури оборотних коштів підприємства ТОВ «Альбакор»;
- провести оцінку ефективності управління оборотними коштами підприємства;
- розробити шляхи оптимізації джерел фінансування оборотних коштів на підприємстві;

У роботі буде використано як теоретичний аналіз існуючих підходів до нормування оборотних коштів, так і практичний аналіз фінансових результатів діяльності ТОВ «Альбакор» за останні роки.

Таким чином, кваліфікаційна робота має комплексний характер і поєднує теоретичні напрацювання з практичним аналізом діяльності конкретного підприємства. Її результати можуть бути корисними для керівників і фінансових менеджерів підприємств будівельної галузі, науковців, викладачів та студентів економічних спеціальностей, а також усіх, хто цікавиться питаннями ефективного управління оборотним капіталом в умовах економічної нестабільності.

1 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ ОБОРОТНИМИ КОШТАМИ ПІДПРИЄМСТВА

1.1 Поняття оборотних коштів та їх класифікація

Оборотні кошти підприємства - це активи, які використовуються в процесі виробничо-господарської діяльності і зазвичай повністю або частково змінюють свою форму протягом одного року або менше. Оборотної кошти можна поділити на кілька основних груп, кожна з яких виконує свою функцію в процесі виробництва і збуту продукції (рис.1.1)

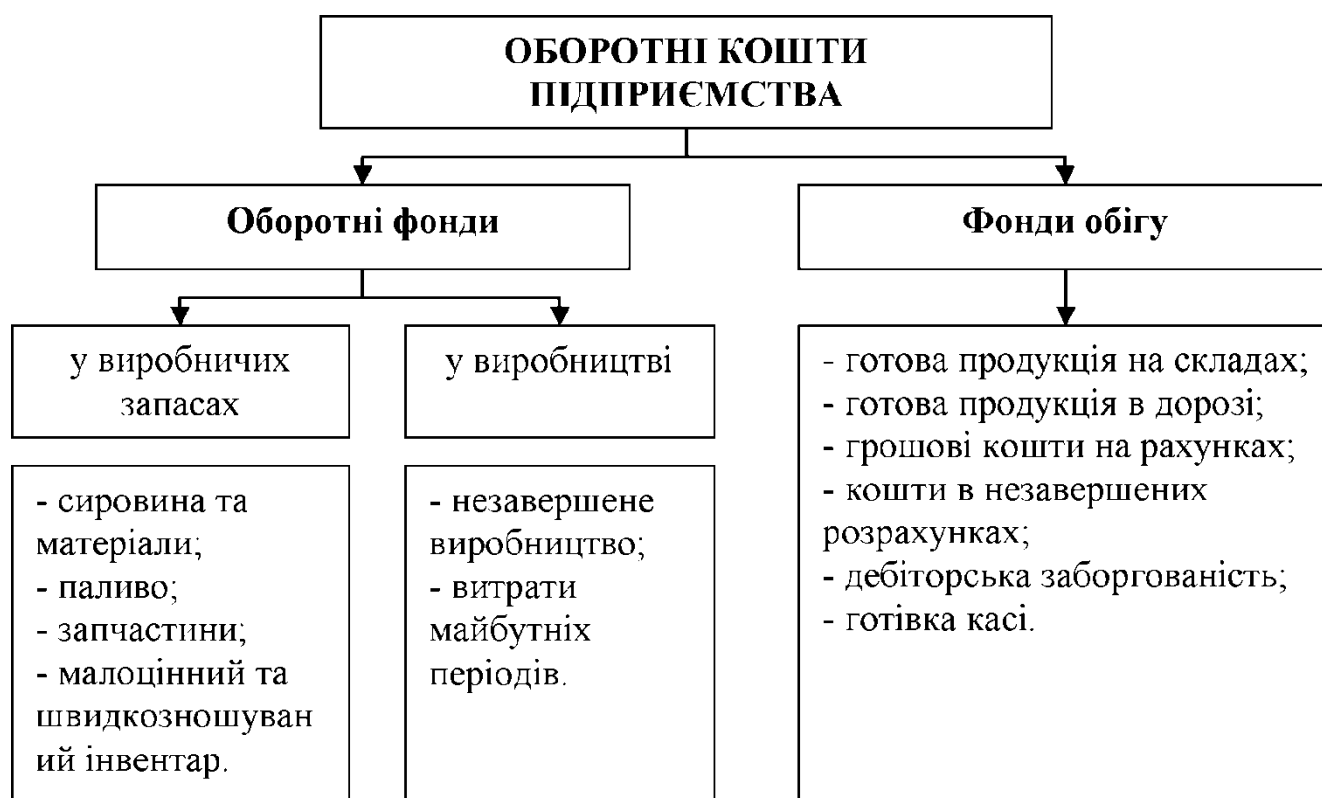

Рисунок 1.1 – Оборотної кошти підприємств

Основна роль оборотних коштів полягає в забезпеченні поточної діяльності підприємства, формуванні виробничих запасів, фінансуванні

процесів виготовлення та реалізації продукції. Їхнє ефективне використання напряду впливає на прибутковість, фінансову стабільність та конкурентоспроможність підприємства.

Торгівля може продовжувати працювати плавно, якщо вона використовує менше грошей, що зберігається в різних речах, наприклад, сировина, кінцеві продукти та гроші, які заборгували клієнти, щоб заплатити за свої витрати. Коли компанія позичає більше грошей, вона може зменшити витрати, але це може бути поганою ідеєю, якщо компанія має більше грошей, ніж потрібно, щоб вижити.

Щоб дізнатися про обсяг виробництва компанії, вам слід знати, скільки вона витрачає на виробництво праці та інших речей. Вартість створення однієї одиниці продукту зазвичай є меншою за 365 днів. Вартість захисту постійно змінюється і складається з різних видів коштів.

Існує кілька підходів до класифікації оборотних коштів. Найбільш поширеними є класифікації за формами функціонування, джерелами формування, видами активів тощо.

Виробничі оборотні кошти - це ресурси, що безпосередньо забезпечують виробничий процес. До них належать:

1. виробничі запаси (сировина, матеріали, паливо, запасні частини),
2. незавершене виробництво,
3. витрати майбутніх періодів.

Оборотні кошти у сфері обігу - використовуються для реалізації продукції: готова продукція на складі, грошові кошти, дебіторська заборгованість.

За джерелами формування: власні оборотні кошти - сформовані за рахунок власного капіталу підприємства, позичені (залучені) кошти - отримані у формі кредитів, позик, залучені на умовах тимчасового користування - кредиторська заборгованість, відстрочені платежі тощо.

За характером участі в обігу: постійні (нормовані) - постійно знаходяться в обігу, забезпечують безперервність виробництва, змінні (ненормовані) - коливаються залежно від сезонності, обсягів виробництва або інших факторів.

За видом активів (згідно з бухгалтерським обліком): грошові кошти та їх еквіваленти, дебіторська заборгованість, запаси (матеріали, незавершене виробництво, готова продукція), інші оборотні активи.

Різні індустрії мають різні способи заробляння грошей: вартість чогось залежить від того, скільки це коштує отримати матеріали, скільки часу потрібно, щоб зробити їх, і скільки вони коштують.

Будівля складу і виробництва, незавершене виробництво і завершення виробництва є важливим показником комерційної діяльності компанії.

Це стосується не лише звичайних статей, які мають заголовок і індекс, але й статей, які більше розповідають про обіг газети.

Запаси - це сировина, матеріали, готова продукція, що знаходяться на складі або в процесі обробки. Це один з найбільших елементів оборотних коштів, на які підприємство витрачає значну частину своїх фінансових ресурсів.

Дебіторська заборгованість - сума коштів, яку підприємство повинно отримати від своїх клієнтів за продану продукцію чи надані послуги. Цей елемент оборотних коштів є важливим для забезпечення підприємства грошовими коштами, однак надмірна дебіторська заборгованість може стати джерелом фінансових труднощів.

Грошові кошти та їх еквіваленти - це ліквідні активи, які можуть бути швидко використані для покриття поточних зобов'язань. Вони забезпечують підприємство ліквідністю та гнучкістю в управлінні фінансами.

Сучасний стан розвитку економіки України характеризується спадом виробництва, погіршенням платіжної дисципліни, підвищенням відсоткових ставок на позиковий капітал та зростанням темпів інфляції.[1]. В таких умовах особливо актуальними стають питання щодо забезпечення підприємств оборотними коштами та їх ефективне використання, адже оборотний капітал

підприємств має вплив на різні аспекти їх виробничо-господарської діяльності: на показники виробництва і реалізації продукції, використання матеріальних ресурсів у виробництві, структуру собівартості продукції, збалансованість грошових потоків по операційній, інвестиційній та фінансовій діяльності, фінансовий стан підприємств. Від ефективності його використання залежить стан підприємства, галузі, національної економіки, задоволення потреб суспільства[2]. Питання управління оборотними коштами досліджувалися як українськими, так і зарубіжними економістами: І.О. Бланк, І.В. Фесюк, Ю.А. Долгорукова, Є.Ф. Брігхем, Джеймс Ван Хорн, В.В. Ковальов, І.Д. Лученок, О.О. Терещенко, Є.В. Мних, Р.С. Сайфулін, О.С. Філімоненков, А.Д. Шеремет, Р.В. Севастьянова, В.Г. Маргасова та інші науковці.[3].

Джерелами накопичення оборотного капіталу можуть бути прибуток, позички (банківські та комерційні чи відстрочені платежі), капітал (статут), капітальні гранти, балансові кошти, перерозподіл ресурсів (страхування, вертикальні структури управління), зобов'язання тощо. Оборотні кошти поділяються на оборотні кошти, авансовані в оборотні виробничі фонди, та оборотні кошти, авансовані у фонди обігу.[4]. Оборотні кошти розподіляються при наявності коштів в кругообігу в таких сферах - сфери обігу і сфери виробництва. Чим більша питома вага оборотних коштів, розміщених у виробничій сфері, тим буде ефективніше використання оборотного капіталу.

Характерною рисою оборотних засобів є висока швидкість продажів. Функціональна роль оборотного капіталу у виробничому процесі принципово відрізняється від інвестиційного капіталу. Оборотний капітал забезпечує безперервність виробничого процесу.[5].

Незважаючи на проведені дослідження, що стосуються сутності оборотних коштів, методів управління ними, вдосконалення теоретичних і методичних основ функціонування оборотних коштів підприємств, доцільно і надалі продовжувати наукові і практичні пошуки у цьому напрямку, оскільки зазначені питання для підприємств є дотепер одними із актуальніших.[6].

Оборотні кошти повинні перебувати в балансі, щоб підприємство могло ефективно функціонувати, не маючи зайвих або недостатніх фінансових ресурсів (табл.1.1).

Таблиця 1.1 – Класифікація оборотних коштів підприємства

Тип оборотних коштів	Опис	Приклад
Запаси	Сировина, матеріали, готова продукція, незавершене виробництво	Запаси сировини, матеріалів
Дебіторська заборгованість	Суми, що належать підприємству від клієнтів	Борги покупців за поставлені товари чи послуги
Грошові кошти	Ліквідні активи, що можуть бути використані для поточних розрахунків	Готівка, кошти на рахунках

Гроші компанії, які вони вкладають у фонди перевертнів та фонди обігу, зараз є грошима компанії, і гроші, які вона витратила на захист, поділяються на звичайні і ненормальні фонди, і звичайні фонди - це найкращі фонди, і вони готові бути зроблені на складах компанії. Ненормальними є такі: продукти, які виконуються, гроші та інші речі, які витрачають компанії, гроші, які заборгували споживачі. Це перший етап грошового потоку заводу, гроші перетворюються на речі, які потребують людей, і індустрія перетворює гроші на речі, які було зроблено, а потім гроші перетворюються на речі, зроблені, а потім на речі, які вже закінчені і готові до використання.[7]. По-третє, коли використовуються продукти, а гроші, отримані від продажу, перетворюються на гроші, які можна використати для купівлі нових товарів і початку циклу. Кількість обмінних витрат повинна бути достатньою, щоб виробляти потрібну

суму і водночас не збільшувати витрати виробництва, виробляючи надто високі резерви.

Щоб відповісти на це запитання, нам потрібно подивитися на їжу, яку люди купують і використовують за місяць, а також взяти до уваги їжу, яку люди залишили на початку і в кінці місяця. Ми знаходимо, що загальна сума глобальної структури витрат складається з різних частин, що мають різні розміри. Співвідношення розмірів цих частин показує, як розподілена загальна сума між ними. Це структура, яка може бути відмінною в залежності від індустрії, але в загальному, це приблизно $2/3$ від великих грошей, які конвертуються в валовий фонд, і $1/3$ від ланцюга об'ємів.

Сучасна економічна теорія та практика має багато різних підходів до визначення економічної сутності оборотного капіталу та зустрічаються різні поняття пов'язані з ним. Це - оборотні активи, оборотні кошти, оборотні засоби, чистий оборотний капітал, бруто-оборотний капітал, короткострокові активи. Можна зробити висновок, що оборотні активи й оборотний капітал є двома категоріями, які характеризують одні й ті ж об'єкти: поточні активи, грошові кошти, дебіторську заборгованість і запаси, короткострокові фінансові вкладення [8].

Перша група економістів вважає, що оборотний капітал має грошову природу, виконує функцію платіжного обслуговування кругообігу та визначає його як грошові кошти, авансовані для утворення оборотних виробничих фондів і фондів обігу. На думку Роштейна Л.О., "оборотні кошти - це грошові кошти, що знаходяться в розпорядженні об'єднання для створення запасів сировини, матеріалів і інших матеріальних цінностей". Представлене визначення є не зовсім коректним, оскільки запаси сировини, матеріалів, інших матеріальних цінностей та дебіторська заборгованість, як і грошові кошти включаються до складу оборотних коштів.

Друга група економістів визначають оборотний капітал як мобільні активи, які використовуються і реалізуються підприємством протягом року або операційного циклу. Крейніна М.Н. вважає, що оборотні активи - це мобільна

частина майна підприємства, тобто вся вартість тих оборотних активів, які при нормальних умовах роботи протягом року перетворюються в грошові кошти в результаті отримання виручки від реалізації, обігу цінних паперів і т.п.. Це визначення акцентує увагу на термінах використання оборотних активів, але грошові кошти не розглядаються як складова оборотних активів.

Третя група економістів визначає оборотний капітал як авансовану вартість. На відміну від розглянутих вище визначень, тут підкреслюється, по-перше, рухомий відновлюваний характер вартості, яка лише авансується й повертається після кожного кругообігу в грошовій формі. По-друге, у характеристиці оборотного капіталу як авансованої вартості підкреслюється, що створений додатковий продукт до оборотного капіталу не відноситься. За таким підходом: “оборотний капітал - це фінансові ресурси, вкладені в об'єкти, використання яких здійснюється фірмою або в рамках одного відтворювального циклу, або в рамках відносно короткого періоду часу”.

Поддєрьогін А.М. об'єднує терміни “оборотний капітал” і “оборотні кошти”. В його редакції “оборотний капітал (оборотні кошти) - це кошти, авансовані в оборотні виробничі фонди й у фонди обігу для забезпечення безперервності процесу виробництва, реалізації продукції та отримання прибутку”. Це визначення найбільш виправдане, але не можна ототожнювати поняття оборотний капітал та оборотні кошти. Як зазначалося раніше оборотні кошти не включають короткострокові фінансові вкладення.

Ермасова Н.Б. об'єднує поняття “оборотні кошти” і “поточні активи”, і дає наступне визначення “оборотні кошти (поточні активи) - це засоби інвестовані підприємством в поточні операції під час кожного операційного циклу”. Таке визначення є загальним і не дає точної характеристики оборотним коштам. Аналогічне визначення дає Смагін В.Н.: “оборотні кошти - це кошти, які інвестуються підприємством у свої поточні операції”.

1.2 Роль оборотних коштів у фінансовій діяльності підприємства

Оборотні кошти є ключовим елементом в управлінні фінансами будь-якого підприємства. Вони охоплюють усі активи, які перебувають у постійному обігу і забезпечують безперервність операційної діяльності. Роль оборотних коштів в фінансовій діяльності підприємства надзвичайно важлива, оскільки від їхнього ефективного управління залежить не лише стабільність підприємства, а й його здатність оперативно реагувати на зміни в економічному середовищі, зберігати платоспроможність і забезпечувати необхідний рівень ліквідності [9].

Фінансова діяльність підприємства тісно пов'язана зі створенням та використанням оборотного капіталу. Його конкретне місце в структурі капіталу підприємства та якість його управління залежать від безперервності процесу виробництва та реалізації продукції, фінансової ліквідності підприємства, його платоспроможності та прибутковості [10].

На сучасному етапі економічного розвитку, враховуючи ринкові умови в Україні, слід звернути увагу на організацію управління оборотним капіталом на промислових підприємствах. Питання управління оборотним капіталом вимагає попереднього розгляду економічної сутності поняття «оборотний капітал», яке, з одного боку, має визначити суть такого управління в сучасних умовах господарювання, а з іншого - його значення для забезпечення ефективної роботи вітчизняних підприємств [11].

Оборотні кошти забезпечують фінансування щоденної операційної діяльності підприємства, включаючи закупівлю сировини та матеріалів, виробництво товарів і послуг, оплату праці та інші поточні витрати. Без належного рівня оборотних коштів підприємство не може забезпечити безперервність виробничого процесу. Наприклад, дефіцит оборотних коштів може призвести до зупинки виробництва через недостатню кількість матеріалів або затримки у виплаті заробітної плати працівникам. Оборотні кошти важливі для забезпечення ліквідності підприємства, що є здатністю своєчасно виконувати свої короткострокові зобов'язання. Ліквідність є одним з основних

факторів, що визначають фінансову стійкість підприємства. Власне, від того, як ефективно підприємство управляє оборотними коштами, залежить його здатність реагувати на короткострокові фінансові потреби. Це включає в себе своєчасну оплату рахунків постачальників, виплату заробітної плати, погашення короткострокових кредитів і позик. Недостатність ліквідних активів може призвести до фінансових труднощів, що може навіть загрожувати банкрутством підприємства. Отже, розглянемо основні функції оборотних коштів (табл. 1.2).

Таблиця 1.2 – Функції оборотних коштів

Функція	Суть	Фінансове значення
Забезпечення безперервності виробництва	Постійна наявність ресурсів	Зменшення ризику зупинок і простоїв
Обслуговування процесу реалізації	Формування запасів і відвантаження	Підвищення гнучкості та швидкості продажів
Формування ліквідності	Наявність грошових коштів і дебіторів	Здатність вчасно виконувати зобов'язання
Прискорення обороту капіталу	Оптимальне використання запасів і розрахунків	Зростання прибутку шляхом зменшення витрат
Інвестування у короткострокові активи	Короткострокові фінансові інвестиції	Тимчасове отримання додаткового доходу

Правильне управління оборотними коштами дозволяє підприємству оптимізувати використання своїх ресурсів, зменшуючи витрати та підвищуючи ефективність діяльності. Наприклад, надмірні запаси або затримка в оплаті дебіторської заборгованості можуть призвести до неефективного використання грошових коштів. Краще управління оборотними коштами дозволяє підтримувати рівень запасів та дебіторської заборгованості на оптимальному рівні, що сприяє підвищенню ефективності роботи підприємства.

Ефективно використовуючи оборотні кошти, підприємство може фінансувати свою поточну діяльність без необхідності залучати зовнішні джерела фінансування, такі як кредити або позики. Це знижує фінансові ризики і дозволяє підприємству залишатися менш залежним від коливань на ринку фінансових послуг. Таким чином, управління оборотними коштами має прямий вплив на фінансову незалежність компанії [12].

Оскільки основні та оборотні активи відображаються у фінансовій звітності у вартісному вираженні (грошовому вираженні), поняття «оборотний капітал» можна опустити та замінити терміном «оборотні активи», розуміючи оборотні активи в грошовому вираженні. У ринковій економіці фінансисти часто використовують поняття «капітал», яке для практикуючого фінансиста являє собою реальний об'єкт, на який можна постійно впливати для отримання нового доходу для підприємства. У цьому контексті капітал є об'єктивним фактором виробництва для фінансиста. Отже, капітал - це частина фінансових ресурсів, що вводяться підприємством в обіг і генерують дохід від цього обігу.

Оборотний капітал, як і оборотний капітал, інвестується в оборотні кошти та обігові засоби на всіх стадіях циклу. Він перебуває в постійному русі та забезпечує безперервність виробничого процесу, виконуючи ті ж функції, що й оборотний капітал.

Оборотний капітал - це, отже, гроші, вкладені в оборотні кошти та обігові засоби для забезпечення виробництва та реалізації продукції, а за сприятливих умов - для отримання прибутку.

Сутність оборотного капіталу, як і будь-якої економічної категорії, найповніше виражається в його функціях. З цього питання також немає єдиної думки. Зокрема, І. Зятковський та Г. Кіреїцев вважають розрахункову функцію специфічною функцією оборотного капіталу.

Насправді оборотний капітал у грошовій формі служить для оплати матеріальних цінностей, але лише під час фази обігу.

Залежно від того, як підприємство використовує свої оборотні кошти, може значно змінюватися його рентабельність. З одного боку, надмірне

утримання оборотних коштів (наприклад, великих запасів або великої дебіторської заборгованості) може знижувати прибутковість, оскільки ці кошти не використовуються ефективно. З іншого боку, недостатність оборотних коштів може призвести до втрат через недостатнє виробництво чи затримки в реалізації продукції. Отже, правильне управління оборотними коштами позитивно впливає на прибутковість підприємства. Розглянемо вплив оборотних коштів на підприємство (табл.1.3).

Таблиця 1.3 – Вплив оборотних коштів на фінансову стійкість підприємства

Аспект впливу	Пояснення	Результат
Ліквідність	Грошові кошти та дебіторська заборгованість	Здатність погашати короткострокові зобов'язання
Прибутковість	Швидкість обороту та оптимізація запасів	Більший прибуток і менше витрат
Фінансовий ризик	Збалансована структура активів	Менша залежність від кредитів
Кредитоспроможність	Показники ліквідності й оборотності	Легше отримати фінансування
Ділова активність	Темпи обороту активів	Ефективність операційної діяльності

Отже, для виконання оборотним капіталом цієї функції необхідно, по-перше, щоб його рух у межах кожного кола був безперервним, а по-друге, щоб ці кола злилися в єдине коло. У першому випадку безперервність процесу реалізації забезпечується просуванням вартості в грошовій формі та її подальшим рухом через зміни функціональних форм. У другому випадку "перехід" вартості, що вивільняється в кінці одного кола, до наступного кола визначається здатністю грошової форми вартості знову просуватися. Цей перехід відбувається через фінансово-кредитний механізм.

На першій стадії авансування вартості - при формуванні оборотного капіталу - останній поділяється за джерелами засобів. Надалі безперервність ходу реалізації товарів забезпечується рухом оборотного капіталу загалом, незалежно від джерел формування.[13]. Тому зміст першої функції можна сформулювати так: оборотний капітал як форма руху авансованої вартості визначає безперервність процесу реалізації товарів, а безперервність обігу самого обігового капіталу забезпечується через фінансово-кредитний механізм (з утворенням цілої системи джерел формування оборотного капіталу).

Друга функція оборотного капіталу полягає в його економічному впливі на торговельно-комерційний процес. Вплив оборотного капіталу на торговельно-комерційний процес і його ефективність полягає не тільки в наявності у підприємства оборотного капіталу, але й в тому, яким чином цей оборотний капітал організований.

Функції оборотного капіталу виявляються одночасно. При цьому варто враховувати, що функція забезпечення безперервності обігу виступає тільки як абстрактна можливість забезпечення безперервності реалізації товарів, а реалізує цю можливість насправді функція економічного стимулювання реалізації товарів. Між функціями оборотного капіталу існує і зворотна залежність. Економічне стимулювання реалізації товарів повинне бути спрямоване на забезпечення безупинного процесу кругообігу вартості, до того ж процесу (при незмінних умовах), який щораз прискорюється [14]. Зі зміною маси авансованої вартості і швидкості її кругообігу обов'язково змінюються і параметри діяльності.

Управління оборотними коштами впливає не тільки на фінансові показники підприємства, але й на його конкурентоспроможність. Адже ефективне управління оборотними коштами дозволяє знизити витрати на виробництво, поліпшити якість продукції та зменшити час обігу товарів. Це, у свою чергу, дає можливість підприємству пропонувати більш конкурентоспроможні ціни та умови для клієнтів. Задоволеність клієнтів і оперативність виконання замовлень підвищують репутацію підприємства, що

сприяє залученню нових замовлень і клієнтів. Отже, як взаємодіють оборотні кошти з фінансовою системою підприємства (табл.1.4).

Таблиця 1.4 – Взаємозв'язок оборотних коштів з елементами фінансової системи підприємства

Елемент фінансової системи	Взаємозв'язок з оборотними коштами
Доходи	Формуються в результаті реалізації оборотних активів
Витрати	Значна частина - це витрати на виробничі запаси та обіг
Грошові потоки	Залежать від швидкості повернення коштів у вигляді виручки
Інвестиції	Частина оборотних коштів може тимчасово інвестуватися
Кредитування	Покриває дефіцит оборотного капіталу

Недостатність оборотних коштів може призвести до серйозних фінансових проблем. Якщо підприємство не має достатньої кількості ліквідних активів для покриття своїх короткострокових зобов'язань, воно може стикнутися з фінансовими труднощами. [15]. Підприємство може бути змушене звертатися за кредитами, що збільшує фінансовий тягар через сплату відсотків і може призвести до погіршення фінансових показників. У найгіршому випадку це може призвести до банкрутства підприємства, якщо воно не зможе своєчасно виконати зобов'язання.

1.3. Методи нормування оборотних коштів

Нормування оборотних коштів є важливим етапом у процесі управління фінансами підприємства, оскільки дозволяє визначити оптимальний обсяг і

структуру ресурсів, необхідних для забезпечення безперервної виробничої та торгової діяльності. Ефективне нормування оборотних коштів сприяє зменшенню витрат, покращенню ліквідності та підвищенню рентабельності підприємства. Існує кілька основних методів нормування оборотних коштів, які застосовуються залежно від специфіки підприємства, галузі та економічних умов.

Розглянемо методи нормування оборотних коштів (табл.1.5).

Таблиця 1.5 – Основні методи нормування оборотних коштів

Метод	Сутність	Де застосовується	Переваги	Недоліки
Аналітичний (досвідно-статистичний)	Визначення норм на основі аналізу фактичних даних минулих періодів	Підприємства зі стабільним виробництвом	Простота, швидкість	Низька точність, ігнорує зміни умов
Коефіцієнтний	Коригування існуючих норм на основі коефіцієнтів змін	При зміні обсягів виробництва, технологій	Гнучкість, зручність	Вимагає коректності вихідних норм
Метод прямого розрахунку	Розрахунок норм за техніко-економічними параметрами	Підприємства з чіткими технологіями	Найточніший метод	Трудомісткий, потребує багато даних
Економіко-математичний	Використання математичних моделей оптимізації запасів	Складні системи постачання та виробництва	Мінімізація витрат, висока точність	Складність розрахунків, потреба в даних
Метод експертних оцінок	Визначення норм фахівцями-експертами	Нові або нестабільні підприємства	Можна застосувати без статистики	Суб'єктивність

Метод прямого рахунку є одним із найпростіших і найпоширеніших способів нормування оборотних коштів. Суть цього методу полягає в тому, що для кожного елементу оборотних коштів (запаси, дебіторська заборгованість, грошові кошти) визначається необхідна кількість коштів, необхідних для забезпечення нормального функціонування підприємства. Це розраховується

шляхом прямого підсумовування витрат на сировину, матеріали, заробітну плату, транспортні витрати та інші необхідні компоненти.[16].

Застосування методу прямого рахунку включає:

- визначення середнього обсягу запасів сировини, матеріалів і готової продукції на складі;
- розрахунок суми дебіторської заборгованості за стандартами підприємства;
- оцінка необхідних грошових коштів для забезпечення поточних витрат.

Метод є найбільш підходящим для малих і середніх підприємств з обмеженою кількістю товарних одиниць або продуктів.

Нормування по кількості оборотів (метод оборотності).

Цей метод ґрунтується на визначенні необхідного рівня оборотних коштів через розрахунок кількості оборотів цих коштів протягом року. Загальна формула для нормування оборотних коштів за допомогою методу оборотності виглядає так:

$$\text{Коб} = \text{РП} / \text{ОЗ} \quad (1.1)$$

Коб - оборотність.

РП - річний обсяг виробництва (чи реалізації)

ОЗ - середня сума оборотних коштів.

Метод оборотності дозволяє виявити, скільки разів оборотні кошти повинні «повертатися» за певний період для забезпечення нормальної діяльності підприємства. Це дозволяє чітко планувати необхідний рівень оборотних коштів для виробничого циклу.

Нормування за допомогою нормативів (метод нормативів).

Метод нормативів базується на визначенні нормативів оборотних коштів для кожного елемента (запаси, дебіторська заборгованість, грошові кошти) в залежності від галузевих стандартів, економічних умов і вимог підприємства.

Для кожного виду оборотних коштів розраховуються необхідні норми для підтримки оптимального рівня запасів і оборотних активів.

Нормативи можуть бути визначені на основі:

- нормативу запасів, що визначає необхідну кількість сировини, матеріалів, напівфабрикатів для здійснення виробничого процесу;
- нормативу дебіторської заборгованості, що регулює обсяг коштів, які підприємство має бути готове отримати від своїх клієнтів;
- нормативу грошових коштів, що регулює мінімальну суму, яку підприємство повинно мати для забезпечення своєї ліквідності.

Використання цього методу дозволяє адаптувати фінансову стратегію підприємства до зовнішніх змін та внутрішніх вимог. Він є ефективним для великих підприємств і організацій з багатьма видами діяльності, оскільки дозволяє встановити чіткі стандарти для кожного з елементів оборотних коштів.

Метод прогнозування включає в себе використання математичних моделей, статистичних даних і аналітичних методів для визначення необхідного рівня оборотних коштів на основі прогнозів обсягів виробництва, продажу, цін на сировину та інші фактори, що впливають на бізнес.[17]. Цей метод дозволяє врахувати змінні економічні умови, сезонні коливання попиту, зміни в цінах і інші фактори, що можуть впливати на необхідний обсяг оборотних коштів у майбутньому.

Зазвичай використовуються такі методи прогнозування:

- технічні методи, які базуються на використанні технічних розрахунків, аналізі історичних даних, порівнянні з аналогічними підприємствами;
- методи експертних оцінок, коли на основі досвіду керівництва підприємства або галузевих експертів прогнозуються потреби в оборотних коштах.

Метод прогнозування є найбільш ефективним для підприємств, що працюють в умовах високої динамічності ринку або тих, що мають великий обсяг виробництва та продажу.

Метод аналізу та коригування.

Цей метод заснований на ретельному аналізі поточного рівня оборотних коштів підприємства та порівнянні з нормативними вимогами або з минулорічними даними. Якщо виявляється відхилення від встановлених норм або планів, то проводиться коригування обсягу оборотних коштів на основі змін у виробничому процесі, попиті на продукцію або змінах у фінансових умовах підприємства.

Управління оборотними коштами через методи нормування є критично важливим для стабільності фінансової діяльності підприємства. Вибір методу нормування залежить від специфіки підприємства, його виробничої діяльності, розміру, а також від зовнішніх економічних умов. Кожен з розглянутих методів дозволяє визначити оптимальний рівень оборотних коштів, зменшити фінансові ризики і забезпечити безперервність виробничого процесу[18]. Для забезпечення стабільної діяльності підприємства доцільно використовувати комплексний підхід, поєднуючи різні методи нормування залежно від ситуації.

Норматив оборотних коштів - мінімальна сума грошових коштів, яка постійно необхідна для виробничої діяльності.

Нормування оборотних коштів здійснюється по кожному виду оборотних коштів за нормами запасу.

Норми запасу вимірюються:

- у днях (по матеріалах, паливу, запасних частинах);
- грошовими одиницями на одного робітника (мбп);
- натуральними одиницями на одну одиницю (тис кв м, 100 квартир - матеріали для ремонту будинку).

Нормативи оборотних коштів вимірюються у грошовому виразі за формуло.[19]:

$$H = N * B \quad (1.2)$$

де N - норма оборотних коштів;

B - одноденні витрати.

Відомі три методи розрахунку нормативів оборотних коштів:

- аналітичний;
- метод коефіцієнтів;
- прямого рахунку.

Паливо:

Норматив за цим елементом розраховується для всіх видів палива, які використовуються на підприємстві, крім газу, за формулою

$$N_{\text{пал}} = N * (B_{\text{пал дн}} - B_{\text{газ дн}}) \quad (1.3)$$

$$N = N_{\text{трансп}} + N_{\text{підг}} + N_{\text{пот}} + N_{\text{рез}} \quad (1.4)$$

– Матеріали

При нормуванні матеріалів оборотні кошти поділяють на дві групи:

А) Основні матеріали та матеріали, які мають у вартості продукції питому вагу 70-80 %. Норматив розраховують методом прямого рахунку, по кожному виду матеріалів з урахуванням норми запасу та одноденних витрат матеріалів

$$N_{\text{мат}} = N * B_{\text{одн}} \quad (1.5)$$

Б) Для другої групи норматив оборотних коштів розраховують аналітичним способом на підставі фактичних даних за звітний період

$$N = Z_{\text{зв}} / B_{\text{зв}} \quad (1.6)$$

де $Z_{\text{зв}}$ - середній залишок матеріалів у звітному періоді;

B - одноденні витрати.

3. Запасні частини

Розраховується методом прямого рахунку для деталей, які мають значну питому вагу в устаткуванні

$$N_{\text{з.ч.}} = N_{\text{з ч}} * (n_{\text{м}} * n_{\text{д}} * K * Ц) / T_{\text{т.с.}} \quad (1.7)$$

де $N_{\text{м}}$ - кількість механізмів, які мають запасні частини даного виду;

$N_{\text{д}}$ - кількість деталей в одному механізмі;

K - коефіцієнт, що враховує пониження потреби в запасних частинах по однорідних деталях у зв'язку з тим, що при наявності великої кількості

взаємозамінюваних та одноіменних деталей і однотипних механізмів потреби в поточних залишках запасних частин знижуються;

Ц - ціна однієї деталі;

Т - строк служби деталей.

4. Малоцінні і швидкозношувані предмети

Норматив для цієї групи розраховується за формулою

$$N_{\text{мбп}} = N_{\text{мбп}} * Ч, \quad (1.8)$$

$$N = (B_{\text{зв}} - З_{\text{нос}}) / Ч, \quad (1.9)$$

де $N_{\text{мбп}}$ - норма запасу МШП, у гривнях на 1 робітника;

Ч - середньооблікова чисельність робітників;

$B_{\text{зв}}$ - фактична вартість МШП у звітному періоді;

$З_{\text{нос}}$ - знос МШП.

Норматив оборотних коштів у незавершеному виробництві.

Норматив оборотних коштів у незавершеному виробництві можна визначити за формулою

$$N_{\text{ок нв}} = V_{\text{д}} * T_{\text{ц}} * K_{\text{нв}} \quad (1.10)$$

де $V_{\text{д}}$ - середньодобовий випуск продукції за її виробничою собівартістю;

$T_{\text{ц}}$ - середня тривалість виробничого циклу у днях;

$K_{\text{нв}}$ - коефіцієнт наростання витрат (собівартість незавершеного виробництва).

Норматив оборотних коштів у інших нормованих елементах

1. Витрати майбутніх періодів

Розраховується, виходячи із залишку коштів на початок періоду та суми витрат протягом розрахункового періоду з відрахунком величини наступного погашення витрат за рахунок собівартості продукції,

$$N_{\text{мп}} = B_{\text{поч}} + B_{\text{пл}} - B_{\text{пог.пл}} \quad (1.11)$$

де $B_{\text{поч}}$ - залишки коштів на початок періоду;

$B_{\text{пл}}$ - сума витрат, які слід буде зробити в плановому році;

$B_{\text{пог.пл}}$ - сума майбутнього погашення витрат за рахунок собівартості

продукції.

2. Готова продукція

$$H_{гп} = B_{д} * Z_{дн} \quad (1.12)$$

де $B_{д}$ - одноденний випуск продукції за виробничою собівартістю;

$Z_{дн}$ - норма запасу готової продукції в днях.

3. Розрахунки зі споживачами

Комунальні підприємства авансують упродовж пільгового періоду своїх абонентів на суму одноденних доходів

$$H_{аб} = N_{л} * Q_{одн} \quad (1.13)$$

Аналітичний метод передбачає ретельний аналіз наявних товарно-матеріальних цінностей з наступним коригуванням фактичних запасів та вилученням з них надлишкових.

Метод коефіцієнтів полягає в уточненні чинних на початок розрахункового періоду нормативів власних оборотних коштів згідно зі змінами в цьому періоді показників виробництва, що впливають на величину цих коштів.

У результаті теоретичного дослідження встановлено, що:

1. Оборотні кошти є важливою частиною капіталу підприємства, від ефективності їх використання залежить прибутковість, платоспроможність і стабільність роботи.

2. Раціональне управління оборотними активами забезпечує безперебійність виробничого процесу, оптимальну структуру активів і зменшення потреби в залученні зовнішнього фінансування.

3. Аналіз оборотних коштів є необхідним інструментом для оцінки ефективності діяльності підприємства, визначення резервів підвищення оборотності та оптимізації структури активів.

4. Ефективне управління передбачає дотримання принципів своєчасності, оптимальності, взаємопов'язаності й раціональності у прийнятті рішень.

Висновки до розділу 1

У першому розділі розкриваються теоретичні основи управління оборотним капіталом підприємства. Представлено зміст і сутність оборотних коштів, їх структуру та поділ за різними ознаками за функціональним призначенням, джерелом освіти, типом організації та розподілу. Виявляється, оборотні кошти відіграють важливу роль у забезпеченні безперервності виробничого процесу та підтримці платоспроможності та фінансової стійкості підприємства.

Особливу увагу приділено ролі аналізу в системі управління, оцінці складу, структури, динаміки та ефективності використання оборотних активів.

У цьому розділі систематизовано підхід до аналізу та оцінки ефективності управління оборотними активами, зокрема наведено такі основні фінансові показники, як коефіцієнт оборотності, період обороту, коефіцієнт використання та рентабельність оборотних коштів. Описує рівні аналізу (інформація, планування та аналіз) і методи управління запасами, грошовими коштами та дебіторською заборгованістю.

2 АНАЛІЗ НОРМУВАННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ ОБОРОТНИХ КОШТІВ ТОВ «АЛЬБАКОР»

2.1 Загальна характеристика ТОВ «Альбакор»

ТОВ «Альбакор» - це підприємство, що працює в галузі виробництва та постачання промислових комплектуючих. Воно спеціалізується на виробництві деталей для машинобудування, електроніки та інших промислових товарів. Підприємство існує на ринку більше 10 років і має стабільну клієнтську базу.

Компанія демонструє значні фінансові масштаби: її річний дохід становить понад шість мільярдів гривень, а чистий прибуток - десятки мільйонів, що дозволяє їй входити до рейтингу найбільших підприємств України у своїй галузі. «Альбакор» має іноземного юридичного власника з Кіпру, а також визначених українських бенефіціарів. Керівником підприємства є Кардаш Сергій Олександрович.

У діяльності компанії фіксувалися окремі юридичні епізоди, зокрема судові справи, пов'язані з уточненням або спростуванням інформації, проте такі ситуації є типовими для великих учасників ринку. Загалом ТОВ «Альбакор» виглядає як велика, розгалужена та комерційно активна структура, яка стабільно працює у сфері продовольчої торгівлі та суміжних напрямках.

Додаткові види діяльності, згідно з реєстром:

- Посередницька торгівля продуктами, напоями, тютюном.
- Оптова торгівля зерном, насінням, кормами.
- Оптова торгівля рибою, морепродуктами тощо.
- Вантажні перевезення (автомобільним транспортом), допоміжні транспортні послуги.
- Оренда обладнання чи товарів, та інші допоміжні комерційні послуги.

- Роздрібна торгівля (в неспеціалізованих магазинах) - переважно харчові товари, напої, тютюн.
- Послуги ресторанного/мобільного харчування

Однак, незважаючи на стабільний попит на свою продукцію, ТОВ «Альбакор» стикається з рядом труднощів у сфері управління оборотними коштами, зокрема високим рівнем дебіторської заборгованості та недостатнім рівнем оборотності запасів (табл. 2.1).

Таблиця 2.1 – Реквізити компанії «Альбакор»

Повна назва	Товариство з обмеженою відповідальністю «Альбакор».
Код ЄДРПОУ	37129163
Дата заснування	02.06.2010
Юридична адреса	Україна, Дніпропетровська обл., місто Дніпро, вул. Калинова (Індустріальний р-н), буд. 53
Керівник (директор)	Кардаш Сергій Олександрович.
Основний вид діяльності	46.39 «Неспеціалізована оптова торгівля продуктами харчування, напоями та тютюновими виробами».
Філії у містах	Київ, Харків, Одеса, Львів, Рівне, Вінниця, Івано-Франківськ та Запоріжжя
Статутний капітал	76 629 480 грн

Товариство з обмеженою відповідальністю «Альбакор» (Klion Group) – це найбільший український імпортер риби та морепродуктів. Була заснована 7 грудня 2005 року у Запоріжжі, де розташований її центральний офіс, виробничий комплекс та один із логістичних центрів.

Основним напрямком діяльності ТОВ «Альбакор» є імпорт, виробництво та продаж риби та морепродуктів. З перших днів заснування пріоритетами компанії стали – продаж продукції високої якості, клієнторієнтованість та розвиток підприємства у національному масштабі!

У 2009 році було запущено виробничий комплекс, який був модернізований та оснащений високотехнологічним обладнанням від найкращих світових виробників обладнання для рибопереробної галузі. Визнання не забарилося, через 2 роки з моменту запуску виробництва в щорічному рейтингу національних виробників продуктів харчування, ТОВ «Альбакор» посіла 2-е місце в номінації «Виробник року». На сьогоднішній день ми випускаємо понад 200 найменувань продукції в 5 виробничих цехах, потужність яких дозволяє виробляти до 800 тонн готової продукції на місяць.

З розвитком ринку та зростанням обсягів підприємство поступово розширювало асортимент продукції. Якщо спочатку діяльність концентрувалася на продовольчих товарах широкого вжитку, то з часом компанія почала активно працювати з морепродуктами, рибою, зерновими культурами, кормами та іншими товарами, що мають більш складну логістичну складову. Це означає, що підприємство переходило від вузького профілю до диверсифікованої торговельної моделі, яка дозволяє працювати у кількох галузях одночасно.

Зміни торкнулися й організаційної структури компанії. «Альбакор» поступово інтегрував у свою діяльність логістичні та транспортні послуги, що дозволило взяти під контроль усі етапи переміщення товарів - від постачання до кінцевого споживача. Наявність власних транспортних можливостей і допоміжних сервісів стала важливим фактором зміцнення позицій на ринку, адже така модель зменшує залежність від сторонніх перевізників і підвищує швидкість виконання замовлень.

У фінансовому плані підприємство демонструвало послідовне зростання, що й дозволило перейти від статусу середнього бізнесу до рівня великих компаній. Динаміка доходів свідчила про активне масштабування операцій, а також про здатність ефективно працювати в умовах конкуренції та нестабільності українського ринку. У певний період «Альбакор» потрапив до списку найбільших компаній країни у своїй галузі, що стало результатом системного розширення діяльності.

Структура власності підприємства також зазнала змін: із часом до нього долучилися іноземні корпоративні інвестори. Це говорить про зростання довіри до бізнесу та підвищення рівня його інтеграції у міжнародні торговельні процеси. Такі зміни зазвичай відбуваються, коли компанія виходить на стійку траєкторію розвитку, нарощує обсяги імпорتنих операцій або співпрацює з глобальними постачальниками.

У юридичній та регуляторній площині ТОВ «Альбакор» переживав типові для великих компаній періоди перевірок і взаємодії з державними органами. Це свідчить не так про проблеми, як про масштаби діяльності: чим більший бізнес, тим більше регуляторних процедур він проходить.

Сьогодні підприємство постає як багатогалузевий торгово-логістичний комплекс, який працює з широкою товарною номенклатурою, має суттєвий вплив на сегмент оптової торгівлі та зберігає потенціал для подальшого розвитку. Водночас зміни, що відбувалися протягом років, відображають типову еволюцію успішної торговельної компанії: від локального постачальника - до великого, структурно складного та економічно впливового учасника ринку.

Розвиток компанії підштовхнув до ідеї створення власної торгової марки Veladis, продукція якої з'явилася на полицях супермаркетів у 2014 році та завоювала довіру споживача завдяки якості, смаку та широкому асортименту.

В даний час ТОВ «Альбакор» – це лідер українського ринку за обсягами імпорту та продажу риби та морепродуктів. Компанія ТОВ «Альбакор» має розгалужену мережу із 7 філій з правильним логістичним розташуванням у великих містах країни: Київ, Харків, Одеса, Львів, Рівне, Вінниця та Запоріжжя.

Загальна площа складських приміщень компанії ТОВ «Альбакор» складає 15 тис. м², що дозволяє зберігати 12000 тонн продукції в асортименті при температурному режимі -25. Логістичні центри ТОВ «Альбакор», що знаходяться в Запоріжжі, Одесі та Києві, приймають вантажі, що поставляються автомобільним, морським і залізничним транспортом, а їхня пропускна спроможність становить близько 10 тис. тонн на місяць.

Закріпивши свої лідерські позиції на українському ринку Компанія ТОВ «Альбакор» взяла курс на міжнародний розвиток, відкривши у 2016 році представництво у Грузії. Основи та принципи ведення бізнесу компанії ТОВ «Альбакор», а також її філософія були впроваджені на грузинському представництві, що дозволило за короткий термін вивести Klion Georgia у трійку лідерів рибного ринку Грузії.

Компанія діє в секторі оптової торгівлі продуктами харчування, в тому числі рибою, морепродуктами.

Вона входить до групи ТОВ «Альбакор» (або пов'язана з нею) - компанія зазначена як «найбільший український імпортер риби і морепродуктів».

Під торговою маркою Veladis випускає продукцію з риби та морепродуктів.

Компанія має значний обсяг діяльності в імпорті та обробці риби/морепродуктів, що дає перевагу в ланцюгу постачання.

Наявність власної торгової марки (Veladis) дозволяє працювати не лише як посередник, але й виробник/бренд-гравець.

Компанія використовує сучасне обладнання та передові технології для виготовлення продукції. Завдяки цьому ТОВ «Альбакор» забезпечує високу якість виробів і надає конкурентні ціни. Окрім того, компанія акцентує увагу на екологічних аспектах виробництва, застосовуючи ефективні та безпечні технології [20].

Згідно з наявними даними, ТОВ «Альбакор» стабільно працює на ринку та має добре розвинену фінансову структуру. Підприємство активно розвивається, інвестує в нові технології та розширює виробничі потужності.

Компанія працює по всій Україні, а також може мати партнерства або контракти з міжнародними компаніями, що розширює її можливості.

ТОВ «Альбакор» займається розведенням різних видів риб (наприклад, лосося, форелі, карпа та інших) на власних рибних фермах. Компанія має

спеціалізовані технології, що дозволяють отримувати екологічно чисту продукцію.

Підприємство володіє потужностями для переробки рибної продукції, де проводиться її обробка, фільтрація, заморожування та упаковка. Всі етапи проходять з дотриманням високих стандартів якості.

ТОВ «Альбакор» активно реалізує свою продукцію на ринку України, а також налагоджує експорт до інших країн. У компанії є стабільні контракти з супермаркетами, рибними магазинами та ресторанами, що потребують якісну рибу та морепродукти.

Компанія також випускає готові до вживання рибні продукти, такі як філе, консерви, заморожена риба, а також мариновані або копчені вироби.

Працює кваліфікований персонал, який регулярно проходить навчання і підвищення кваліфікації для забезпечення ефективного виконання проектів. Багато працівників мають досвід роботи в різних галузях промисловості, що дозволяє компанії успішно справлятися з різноманітними технічними і виробничими завданнями. Їх філософія роботи базується на попиту на ринку.

Таким чином, ТОВ «Альбакор» є одним із провідних гравців на ринку рибної продукції України, що пропонує якісні, екологічно чисті та безпечні продукти для споживачів різного сегмента.

Виявлені для продажу фінансові активи включають ті, які в загальному доступні для продажу або не відносяться до жодної з трьох попередніх категорій.[21]. Після першого визнання такі активи оцінюються за справедливою вартістю, а нереалізовані прибутки чи збитки відображаються безпосередньо у капіталі. У разі вибуття накопичені прибутки або збитки, які раніше визнавалися у капіталі, відображаються у Звіті про сукупний дохід. Якщо такі активи не мають ринкових котирувань на активному ринку і їхню справедливую вартість неможливо надійно оцінити, то вони обліковуються за первісною вартістю з урахуванням резервів на можливе знецінення, якщо це необхідно.

Фінансові зобов'язання за правильною вартістю із відображенням результатів аналізу у прибутках або збитках - це зобов'язання, призначені для продажу, а також ті, які при первісному визнанні класифіковані як такі, що оцінюються за правильною вартістю із включенням результатів переоцінки до прибутків або збитків.

Фінансові зобов'язання, що оцінюються за амортизованою вартістю, охоплюють усі інші види фінансових зобов'язань. При первісному визнанні вони відображаються за правильною вартістю з врахуванням витрат, які безпосередньо стосуються здійснення операції. Надалі позики та кредиторська заборгованість оцінюються за амортизованою вартістю із застосуванням методу ефективної процентної ставки.

Також, розглянемо сильні та слабкі сторони компанії ТОВ «Альбакор».

Сильні сторони (Strengths)

- Компанія займає значну частку на українському ринку імпорту та реалізації риби і морепродуктів, що дає їй конкурентну перевагу.
- Великий асортимент продукції та власна торгова марка Veladis, що підвищує впізнаваність бренду і дозволяє працювати не лише як посередник, але й як бренд гравець.
- Наявність виробничих чи переробних потужностей та логістичної інфраструктури: за даними компанії групи, кілька виробничих цехів і складські площі зберігання.
- Позитивна динаміка доходів у останні роки: наприклад, чистий дохід компанії зріс до понад 6 млрд грн у 2024 році

Слабкі сторони (Weaknesses)

- Показники ліквідності та фінансової автономії компанії в минулі роки були не надто сильними: наприклад, фінансова автономія на детальний рік показувала негативне значення, що свідчить про високу залежність від зовнішніх джерел фінансування.

- Висока питома вага оборотних активів і короткострокових зобов'язань - вказує на ризики щодо платоспроможності та фінансової стійкості.
- Сильна конкуренція на ринку риби і морепродуктів - як на оптовій ланці, так і на роздрібній - створює тиск на маржу та потребує постійних інвестицій у логістику, якість, бренд.
- Можлива залежність від імпорту сировини та зовнішніх ланцюгів постачання (логістика, митні витрати, валютні ризики) - типова для бізнесу імпортерів морепродуктів.
- Можливості (Opportunities)
- Розширення експортних напрямків або вихід на нові регіональні ринки може дати компанії додатковий потенціал зростання.
- Впровадження нових продуктів або продуктового формату, вдосконалення бренду Veladis, розвиток власної переробки - це може підвищити маржинальність.
- Синергії з логістикою, модернізація виробничих потужностей, оптимізація процесів - це зменшить витрати й підвищить конкурентоспроможність.
- Зростання споживчого попиту на рибу та морепродукти (з огляду на харчові тенденції, здоровий спосіб життя) - дозволяє компанії скористатись позитивною динамікою.
- Загрози (Threats)
- Зміни у законодавстві та митній політиці, валютні коливання, логістичні ризики (особливо при імпорті) можуть суттєво збільшувати витрати або утруднювати ланцюги поставок,
- Економічна нестабільність, зниження платоспроможності споживачів, зростання цін на сировину та енергоносії можуть впливати на бізнес,
- Посилення конкуренції - як із боку інших великих імпортерів / виробників морепродуктів, так і з боку альтернативних харчових продуктів - може тиснути на ціни і частку ринку.

- Залежність від зовнішніх ланцюгів поставок може створити уразливість до зовнішніх шоків (наприклад, логістичних або геополітичних).

ТОВ «Альбакор» - доволі велика й диверсифікована українська компанія, що працює переважно в оптовій торгівлі продовольчими товарами (включно з рибою/морепродуктами, зерном, кормами), а також має пов'язану логістичну та допоміжну діяльність. За обсягами доходів і прибутку - це бізнес значного масштабу, який має помітну частку на ринку. Водночас, як і будь-який великий гравець, компанія має у своїй історії деякі юридичні/регуляторні нюанси, на які варто звертати увагу.

Істотною складовою діяльності «Альбакору» є логістика. Компанія займається вантажними перевезеннями та наданням допоміжних транспортних послуг, що робить її не лише торговельною, а й логістичною структурою. Таке поєднання дозволяє оптимізувати постачання товарів, зменшувати витрати та забезпечувати швидке переміщення продукції між регіонами. Окрім оптової торгівлі, підприємство має можливості працювати й у роздрібному секторі, а також надавати послуги у сфері харчування, що доповнює його комерційну діяльність і робить її більш гнучкою.

За фінансовими показниками «Альбакор» демонструє масштаб діяльності, який відповідає статусу одного з великих українських підприємств у сфері торгівлі. Річний обіг компанії перевищує кілька мільярдів гривень, а фінансовий результат у вигляді чистого прибутку стабільно позитивний. Це дало змогу увійти до рейтингу найбільших компаній країни у своєму секторі, що, своєю чергою, підтверджує конкурентоспроможність підприємства та його вагу на національному ринку.

Структура власності компанії включає іноземного корпоративного власника, що свідчить про інтегрованість підприємства у міжнародні бізнес-зв'язки. Водночас компанія має українських кінцевих бенефіціарів і діє під керівництвом призначеного директора. Така модель власності часто характерна для підприємств, які працюють з імпортними або експортними товарними

потоками, зокрема з морепродуктами чи іншими видами продукції, що потребують міжнародних контрактів.

Як і більшість великих компаній, «Альбакор» у своїй діяльності мав окремі юридичні епізоди, пов'язані з взаємодією з державними контролюючими органами. Подібні ситуації не є винятком для бізнесів, що працюють у харчовій та логістичній сферах, де вимоги законодавства доволі суворі й потребують постійного контролю якості продукції, умов її зберігання та достовірності інформації.

Узагальнюючи, ТОВ «Альбакор» можна охарактеризувати як велику, стійку й багатoproфільну компанію, що поєднує торгівлю, логістику та роботу з різними видами продовольчих товарів. Завдяки значним обсягам діяльності, диверсифікованості товарних напрямів і розвиненій інфраструктурі підприємство посідає важливе місце на українському ринку та зберігає потенціал подальшого розвитку. Якщо потрібно, може також підготувати розширений економічний аналіз, опис нинішнього ринкового становища або огляд конкурентів компанії.

2.2 Аналіз фінансово-економічного стану підприємства

Для аналізу структури оборотних коштів ТОВ «Альбакор», важливо врахувати кілька ключових аспектів. Оборотні кошти - це кошти, які підприємство використовує для фінансування поточної діяльності, що включає виробництво, закупівлю матеріалів, оплату витрат, а також забезпечення безперервного функціонування підприємства. В рамках рибного підприємства структура оборотних коштів може бути специфічною, адже пов'язана з сезонністю та швидким оборотом товарів.

Розглянемо основні фінансові показники компанії(табл.2.2)

Таблиця 2.2 – Фінансові показники компанії

Рік	2024	2023	2022
Дохід	6 125 349 000	4 546 044 000	3 675 507 000
Чистий прибуток	26 887 000	4 226 000	24 564 000
Активи	2 191 683 000	1 830 730 000	1 772 905 000
Поточні Зобов'язання	2 148 684 000	1 822 462 000	1 768 863 000
Середня зарплата до оподаткування	8 631	7 635	7 122
Кількість працівників	828	598	586

Загальний фінансовий стан свідчить про те, що компанія має стабільний власний капітал, однак частина цього капіталу використовувалась для покриття збитків (на основі суми чистого збитку).

Витрати на відшкодування збитків не відображають значного зростання, що свідчить про можливу ефективну фінансову стратегію компанії.

Згідно цих даних зробимо чіткий аналіз динаміки доходу (табл. 2.3).

Таблиця 2.3 – Аналіз динаміки доходу

Рік	Дохід, тис.грн	Абсолютний приріст	Темп зростання
2024	6125349	+1 579 305 000	+34,7%
2023	4546044	+870 537 000	+23,7%
2022	3675507	-	-

Розглянемо динаміку на графіку (рис. 2.1).

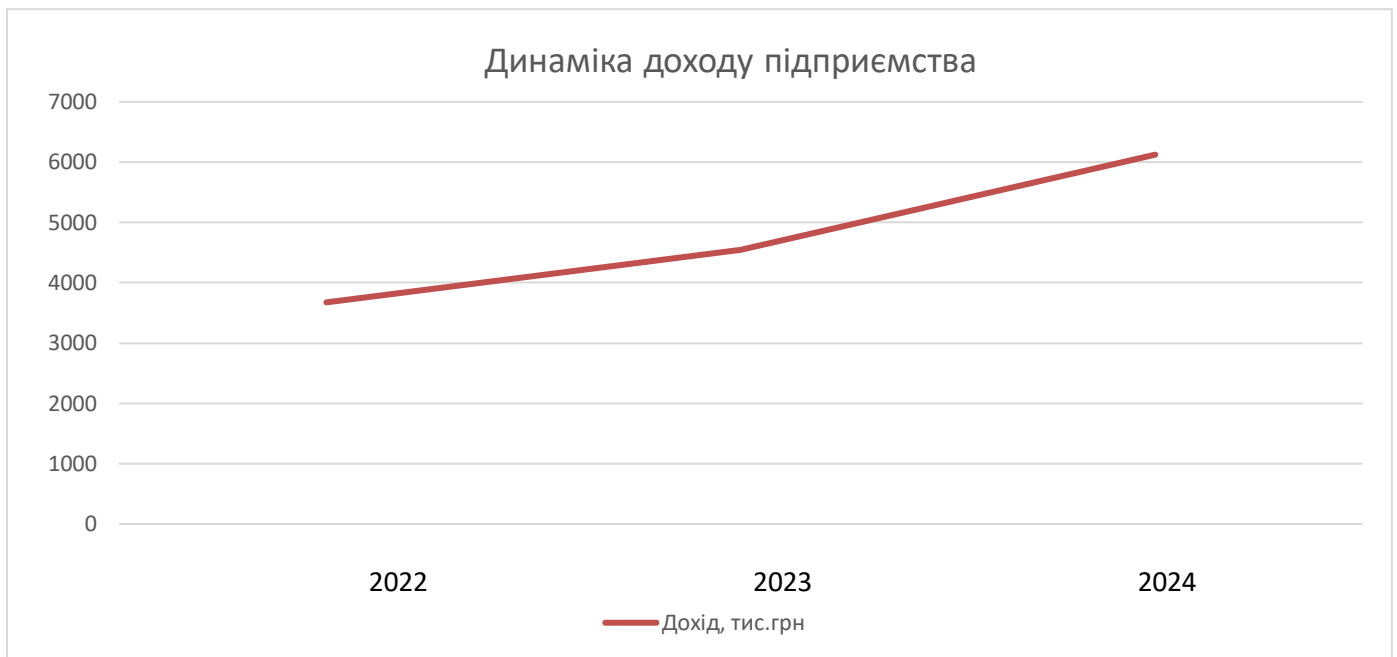

Рисунок 2.1 – Динаміка доходу підприємства

За допомогою графіка робимо висновок, що доходи зростають стабільно та високими темпами, особливо у 2023-2024 рр. Компанія демонструє сильне розширення діяльності.

Також проаналізуємо чистий прибуток(табл.2.4)

Таблиця 2.4 – Аналіз чистого прибутку

Рік	Чистий прибуток, тис.грн	Динаміка	Коментар
2024	26 887	+22 661 000	Значний ріст
2023	4 226	-20 338 000	Різке падіння, але все ще плюс
2022	24 564	-17 359 000	Зниження

Розглянемо динаміку чистого прибутку (рис. 2.2).

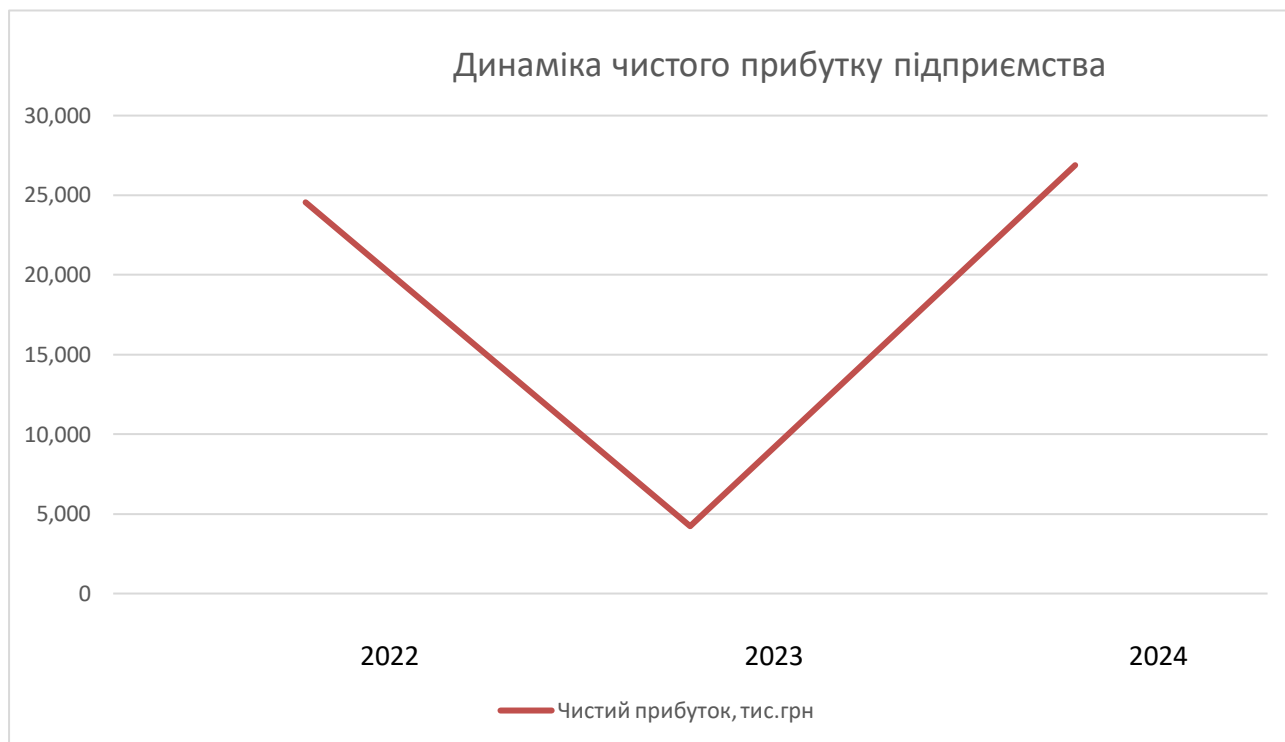

Рисунок 2.2 – Динаміка чистого прибутку підприємства

Висновок - попри падіння прибутку у 2022-2023 рр., 2024 рік демонструє відчутне відновлення. Тепер розглянемо рентабельність продажів(табл.2.5)

Таблиця 2.5 – Рентабельність продажів (прибуток / дохід)

Рік	Рентабельність
2024	0,44%
2023	0,09%
2022	0,67%

Бачимо, що рентабельність дуже низька і має тенденцію до зниження. Особливо низький показник у 2023 році (0,09%). У 2024 ситуація покращилася, але компанія все ще працює з дуже тонкою маржею.

Проаналізував активи і поточні зобов'язання компанії робимо висновки: активи зросли з 1,215 млрд у 2020 до 2,191 млрд у 2024. Зростання: +80% за 5

років. У 2022-2024 роках капітал став позитивним і зріс до 43 млн грн - фінансовий стан покращується. Але частка боргів дуже висока: у 2024 році поточні зобов'язання - 98% активів - компанія працює майже повністю на позикових коштах.

Також, дивимось на кількість робітників - чисельність зросла за 4 роки на +62,7%, зарплати поступово зростають (крім невеликого падіння у 2021-2022 рр.), продуктивність праці (дохід/працівники) у 2024 трохи знизилася порівняно з 2021-2023 через різке збільшення персоналу, який ще не повністю конвертовано у дохід.

Загальний висновок по компанії розділимо на позитивні тенденції та негативні фактори (табл. 2.6).

Таблиця 2.6 – Загальний висновок по підприємству ТОВ «Альбакор»

Позитивні тенденції	Негативні фактори
Дуже швидке зростання доходів (особливо у 2023-2024).	Дуже високий рівень зобов'язань (98% активів) - ризикована фінансова структура.
Відновлення після збитковості 2020 року.	Низька рентабельність (менше 1% у більшості років).
Поступове зростання чистого прибутку та власного капіталу.	Різке падіння продуктивності в 2024 році через швидке зростання штату.
Активне розширення штату.	Прибутковість нестабільна.
Зростання активів випереджає інфляцію.	компанія працює майже повністю на позикових коштах

Компанія знаходиться у фазі активного росту, але працює з мінімальною рентабельністю, високим борговим навантаженням та значними ризиками ліквідності. Попри це, тренд 2023-2024 років показує відновлення фінансової стійкості та потенціал подальшого зміцнення.

Ринок оптової торгівлі продуктами харчування в Україні характеризується високою конкуренцією, присутністю великих мультисегментних компаній і численних середніх дистриб'юторів. ТОВ «Альбакор» працює в сегменті, де вагому роль відіграють масштаб логістики, широкий товарний асортимент, стабільність фінансових потоків і диверсифікація. Тому порівняння його діяльності можна проводити з такими типами конкурентів:

Розглянемо, який розвиток компанії в порівнянні з іншими (табл. 2.7).

Таблиця 2.7 – Порівняльний аналіз ТОВ «Альбакор» із конкурентами

Показник	Діяльність
Масштаб діяльності	«Альбакор» за обсягами виручки входить до групи великих компаній, проте поступається найбільшим дистриб'юторам країни, які можуть мати десятки мільярдів гривень обороту. Проте в сегменті морепродуктів і рибної продукції він виглядає сильнішим і спеціалізованішим.
Асортимент	У той час як більші компанії охоплюють повний спектр FMCG-продукції, «Альбакор» робить акцент на продовольчому сегменті та сировинних товарах (зерно, риба, корми), що дає йому перевагу у ніші спеціалізованих товарів.
Конкурентна перевага	Сильні логістичні можливості та диверсифікація товарних груп, включно з імпортною продукцією.
Експертність у ніші	«Альбакор» входить до числа впливових компаній на ринку морепродуктів, що зміцнює його позиції у вузькій спеціалізації.
Імпортні операції	Багато конкурентів працюють переважно в одному напрямі - імпорт і реалізація морепродуктів. «Альбакор», на відміну від них, поєднує цей напрям з іншими сегментами, що зменшує ризики сезонності та залежності від курсу валют.

Ризики	Підприємства, які спеціалізуються на імпорتنій рибній продукції, є більш вразливими до зовнішніх шоків. «Альбакор» завдяки диверсифікації має нижчий рівень ризику.
Диверсифікація	Аграрні торгові підприємства часто мають вузьку спеціалізацію. «Альбакор» має перевагу, оскільки працює не лише з зерном і кормами, а й у харчовому сегменті, що забезпечує більшу стабільність грошових потоків.
Інфраструктура	Компанії, що спеціалізуються на зерні, мають власні елеватори та склади. «Альбакор» використовує логістичну модель, яка підходить для швидкого обігу різномірних товарних груп. Це робить його мобільнішим, але може поступатися у глибокій переробці зернових запасів.
Переваги регіональних дистриб'юторів	Значно більша територія охоплення, різноманітний товарний асортимент, висока фінансова стійкість, можливість працювати з великими обсягами.
Переваги конкурентів	Гнучкість, локалізовані зв'язки з роздрібними мережами, нижчі адміністративні витрати.

Таким чином, ТОВ «Альбакор» займає сильну ринкову позицію, поєднуючи риси як великого національного дистриб'ютора, так і спеціалізованого імпортера продовольчої продукції.

Тому розглянемо фактори, що впливають на структуру оборотних коштів ТОВ «Альбакор»:

- Сезонність виробництва та продажів. Як і багато підприємств, що займаються виробництвом рибної продукції, ТОВ «Альбакор» може зіштовхуватися з сезонними коливаннями в обсягах виробництва та продажу. Під час високого сезону (наприклад, улітку чи на свята) потреба в оборотних

коштах може різко зрости, оскільки потрібно закуповувати більше сировини і забезпечувати більші обсяги виробництва;

- Технологічні процеси. ТОВ «Альбакор» може мати різні види обробки риби (заморожування, копчення, маринування тощо), що також впливає на структуру оборотних коштів. Для обробки риби та її зберігання потрібні певні інвестиції в обладнання та технології.

- Цінова політика та умови розрахунків з клієнтами. Підприємство може працювати на умовах відстрочення платежу, що може збільшити дебіторську заборгованість. З іншого боку, зміни в цінах на рибу та морепродукти можуть безпосередньо впливати на витрати підприємства;

- Інвестиції в утримання обладнання. Оскільки рибне підприємство зазвичай має велику кількість технічного обладнання для обробки та зберігання риби (холодильне обладнання, обробні лінії тощо), частина оборотних коштів може йти на їх підтримку та оновлення.

Компанія визнає фінансовий актив або поточні зобов'язання у Звіті про фінансовий стан лише тоді, коли вона стає стороною договору щодо відповідного інструменту. Фінансові активи та поточні зобов'язання компанія класифікує наступним чином: Фінансові активи за справедливою вартістю внаслідок переоцінки прибутку або збитків включає активи, що перебувають у продажу, та активи, які вимірюються за справедливою вартістю при первинному визнанні та визначаються для відображення відповідних змін прибутку або збитків. Інвестиції, утримувані до погашення, - це не фінансові активи з визначеними фіксованими платежами та строками погашення, щодо яких підприємство має реальний намір і здатність утримувати їх до моменту погашення. Після первісного визнання ці інвестиції відображаються за амортизованою вартістю.

Виявлені для продажу фінансові активи включають ті, які в загальному доступні для продажу або не відносяться до жодної з трьох попередніх категорій. Після першого визнання такі активи оцінюються за справедливою вартістю, а нереалізовані прибутки чи збитки відображаються безпосередньо у

капіталі. У разі вибуття накопичені прибутки або збитки, які раніше визнавалися у капіталі, відображаються у Звіті про сукупний дохід. Якщо такі активи не мають ринкових котирувань на активному ринку і їхню справедливую вартість неможливо надійно оцінити, то вони обліковуються за первісною вартістю з урахуванням резервів на можливе знецінення, якщо це необхідно.

Сприятливими факторами є стабільні постачання риби та інших сировинних матеріалів, наявність розвинутої системи обробки і зберігання продукції, а також успішна торгова мережа.

Основною проблемою може бути велика частка дебіторської заборгованості, що потребує належного контролю за умовами розрахунків.

З огляду на сезонність, підприємству необхідно мати ефективну стратегію управління запасами, щоб забезпечити стабільну роботу в періоди низького попиту.

Компанія ТОВ "Альбакор" демонструє стабільність у своїх основних фінансових показниках, проте необхідно звернути увагу на збільшення запасів та зростання довгострокових зобов'язань. Для збереження стабільності й подальшого розвитку варто вдосконалювати стратегії управління оборотними активами та зменшення фінансових ризиків.

2.3. Аналіз структури та оцінки ефективності використання оборотних коштів ТОВ «Альбакор»

Оцінка ефективності використання оборотних коштів ТОВ «Альбакор» (рибне підприємство) є важливою складовою фінансового аналізу, оскільки від її результатів залежить здатність компанії підтримувати стабільність операцій та забезпечити фінансову стійкість. Враховуючи, що підприємство працює в специфічній галузі (рибне виробництво), [22]. його оборотні кошти мають особливості, пов'язані з сезонністю, витратами на сировину, обробку та

зберігання продукції. Тому для оцінки ефективності використання оборотних коштів потрібно враховувати такі фінансові показники та фактори:

- Коефіцієнт оборотності оборотних коштів: цей показник дозволяє оцінити, як швидко підприємство перетворює свої оборотні активи на доходи. Для ТОВ «Альбакор» цей коефіцієнт вказує на необхідність оптимізації оборотних коштів,
- Коефіцієнт ліквідності: він показує здатність підприємства покривати свої поточні зобов'язання. Занадто низький коефіцієнт ліквідності є показником того, що підприємство має проблеми з фінансовою стійкістю;
- Рентабельність оборотних коштів: підвищення цього показника свідчить про ефективне використання оборотних активів, що забезпечує підприємству більший прибуток від кожної одиниці оборотного капіталу.

Основні проблеми у використанні оборотних коштів на ТОВ «Альбакор»:

Низька оборотність дебіторської заборгованості: Це призводить до замороження коштів, що могло б бути використано для оперативних витрат або інвестування в нові проекти.

Надмірно великі запаси:.[23].Це збільшує витрати на зберігання і веде до непотрібного заморожування коштів у товарних залишках.

Незбалансованість між запасами, дебіторською заборгованістю та грошовими коштами: Підприємству необхідно збільшити рівень ліквідних активів, щоб мати можливість швидше реагувати на зміни у попиті.

Цей аналіз дозволяє зрозуміти, як ТОВ «Альбакор» управляє своїми оборотними коштами і на що слід звернути увагу для покращення фінансової стабільності.(табл. 2.8)

Таблиця 2.8 Розрахунок чистого оборотного капіталу

	Активи	Поточні зобов'язання	ЧОК = Активи - Поточні зобов'язання
2024	2 191 683 000	2 148 684 000	42 999 000
2023	1 830 730 000	1 822 462 000	8 268 000
2022	1 772 905 000	1 768 863 000	4 042 000

Розглянемо, як за 3 роки змінювався чистий оборотний капітал (рис.2.3)

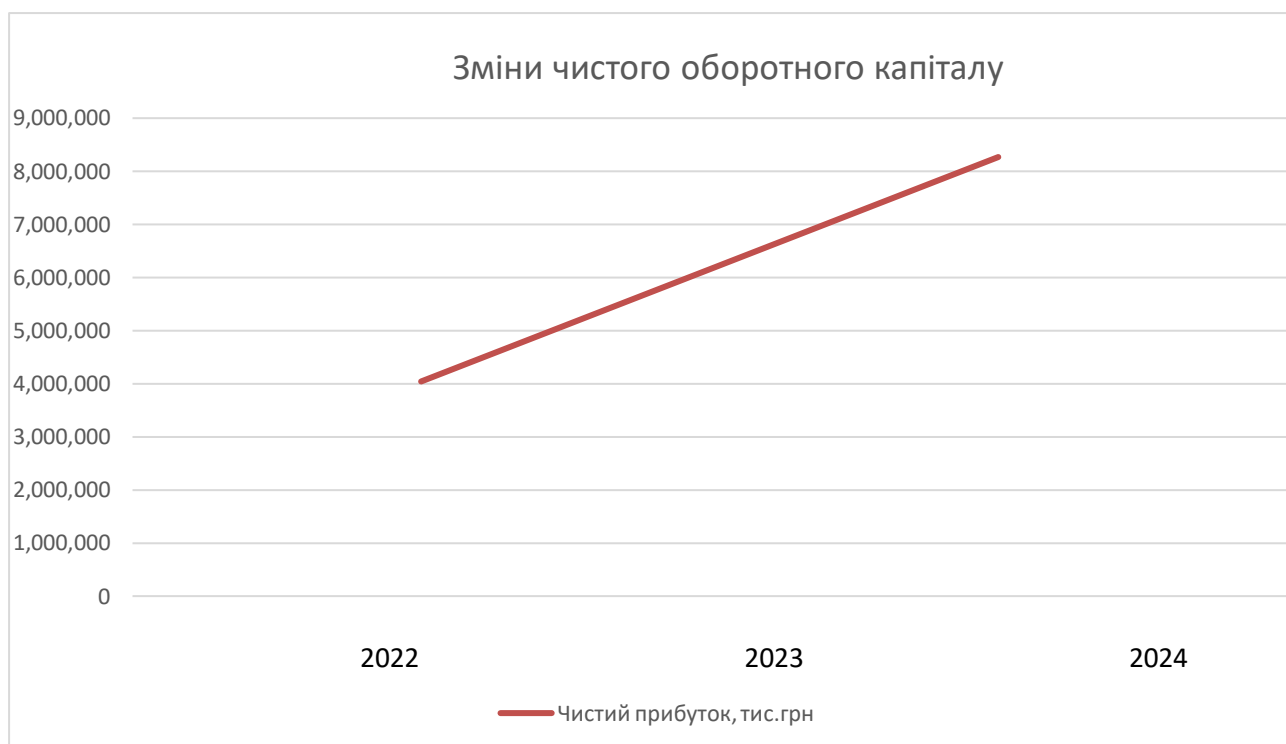

Рисунок 2.3 Зміни чистого оборотного капіталу

У 2022-2024 рр. оборотний капітал стає позитивним, але його обсяг критично малий.

У 2024 році ЧОК збільшився до 42,9 млн, що все одно становить лише 2% від зобов'язань - низька ліквідність та слабка фінансова подушка.

Характеристика оборотних коштів за періодами:

- 2022: стабілізація - ЧОК стає позитивним, можливе скорочення кредиторської заборгованості, поліпшення структури оборотних активів: більше грошей, швидша обороти.

- 2023: передкризова структура - хоч ЧОК позитивний, але мінімальний, різке падіння чистого прибутку - погіршення якості оборотних коштів, можливе нарощування дебіторки та запасів.

- 2024: зростання, але ризиковане - доходи зросли на 35%, ЧОК зріс майже в 5 разів, але все одно дуже малий, зростання персоналу на 38% - потребує більше коштів у запасах та розрахунках, структура оборотних коштів: зростання обороту, але ліквідність слабка.

Для аналізу структури та оцінки ефективності використання оборотних коштів ТОВ «Альбакор» за 2022 рік, розглянемо інформацію з наданих балансових звітів (Додаток А).

Оборотні кошти - це активи підприємства, які використовуються у процесі виробничо-господарської діяльності і зазвичай мають короткостроковий характер.

1. Структура оборотних активів

Метою даного підрозділу є комплексний аналіз структури та змін у складі оборотних активів ТОВ «Альбакор» протягом 2022 звітного року, визначення ключових тенденцій, ризиків і факторів, що впливають на ефективність використання оборотних коштів. Розглянемо структуру оборотних активів на початок та кінець звітного року (табл.2.9)

Таблиця 2.9 Структура оборотних активів на початок та кінець 2022 року

Стаття	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду	Різниця
Запаси	782 771	381 633	401 138
Дебіторська заборгованість за продукцію	237 996	225 500	12 496
Аванси видані	144 493	583 100	-438 607
Інша поточна дебіторська заборгованість	996	449 390	-448 394

Грошові кошти та еквіваленти	7 675	27 979	-20 304
Інші оборотні активи	854	1 457	-603

Проаналізуємо дані за допомогою діаграми (рис.2.4)

Рисунок 2.4 Аналіз оборотних активів за 2022 рік

- Запаси за рік зменшилися на 51%. Менше коштів «заморожено» у складах. Можливе прискорення використання запасів. Може свідчити про зниження обсягів виробництва / торгової діяльності. Можлива нестача ресурсів для виконання замовлень. Часто таке скорочення відбувається через брак фінансування та неспроможність поповнювати склад.

- Інша поточна заборгованість зросла у 3,26 рази. Значна частина оборотних коштів "вибула з обороту" та фактично заморожена у дебіторах. Ризики неповернення коштів зросли. Фінансування діяльності тепер здійснюється за рахунок кредиторів - зниження фінансової стійкості.

- Готівка зросла лише на 20 304 грн - це становить менше 2% всіх оборотних активів. Підприємство фактично працює в режимі браку обігових коштів. Гроші не генеруються у достатній кількості. Збільшення дебіторської заборгованості не приносить живих коштів.

2. Ефективність використання оборотних коштів

- Коефіцієнт забезпеченості власними оборотними коштами:

Це один із ключових показників фінансової стійкості, який показує, яка частка оборотних активів профінансована власними джерелами, а не позиковими коштами.

Коефіцієнт забезпеченості власними оборотними коштами = (Власний капітал - Необоротні активи) / Оборотні активи

Власний капітал на кінець = 4 042 грн

Необоротні активи = 103 807 грн

Коефіцієнт забезпеченості власними оборотними коштами = $(4\,042 - 103\,807) / 1\,669\,098 = -0,059$ (норма $> 0,1$)

Це дуже критичне значення для коефіцієнта забезпеченості власними оборотними коштами. Показник погіршився. Підприємство не має власних оборотних коштів, а фінансує оборотні активи переважно за рахунок короткострокових зобов'язань.

- Коефіцієнти ліквідності для розрахунку цього коефіцієнта можна використовувати грошові кошти, дебіторську заборгованість та інші короткострокові активи.

Коефіцієнт швидкої ліквідності = $(\text{Оборотні активи} - \text{Запаси}) / \text{Поточні зобов'язання}$

Коефіцієнт швидкої ліквідності = $(1669098 - 381633) / 1768863 = 0,73$

Робимо висновок: коефіцієнт швидкої ліквідності менше 1 означає, що підприємство може мати проблеми з оплатою своїх короткострокових зобов'язань, оскільки його оборотні активи не покривають поточні зобов'язання.

Робимо загальний висновок, що у 2022 році ефективність використання оборотних коштів погіршилась, головні проблеми: дебіторська заборгованість головний фактор погіршення, вона зросла у 3,25 рази, займає 75% оборотних активів. Підприємство не має власного оборотного капіталу, усі оборотні активи фінансуються кредиторкою. Ліквідність нижче нормативів. Зменшення запасів, але недостатній для загального оздоровлення.

Проаналізуємо «Звіт про фінансові результати за 2022 рік» (Додаток Б)

Аналізуючи подані дані за 2022 рік, можна констатувати, що підприємство працювало в умовах високої собівартості, значних адміністративних та збутових витрат, але загалом завершило рік з чистим прибутком у сумі 24 564 грн.

1. Аналіз доходів від реалізації

Чистий дохід від реалізації продукції у 2022 році становив: 3 675 507 грн, що на 259 218 грн менше, ніж у попередньому році (3 934 725 грн). Це свідчить про зниження обсягів реалізації або зміну попиту на продукцію. Незважаючи на це, підприємство зберегло можливість отримувати валовий прибуток.

2. Аналіз собівартості та валового прибутку

У 2022 році собівартість становила: 3 271 893 грн, що менше, ніж у попередньому році (3 658 785 грн). Зниження собівартості позитивно вплинуло на валовий прибуток.

У 2022 році валовий прибуток становив: 403 614 грн, що на 127 674 грн більше, ніж у попередньому році (275 940 грн). Це свідчить про підвищення ефективності виробництва, оптимізацію витрат або зміну структури реалізованої продукції.

3. Аналіз операційних витрат

Операційні витрати у 2022 році включають:

адміністративні витрати – 30 453 грн

витрати на збут – 217 365 грн

інші операційні витрати – 129 248 грн

Загальна їх сума суттєво впливає на кінцевий прибуток. Найбільшу частку становлять витрати на збут, що пов'язано з логістикою, маркетингом, транспортуванням та іншими витратами, необхідними для реалізації продукції.

4. Фінансовий результат від операційної діяльності

У 2022 році підприємство отримало: 76 267 грн операційного прибутку, що менше результату попереднього року (94 795 грн). Зниження пов'язане зі збільшенням витрат на збут та інших операційних витрат.

5. Фінансові витрати та інші доходи

Фінансові витрати становили: 42 310 грн, що менше, ніж у попередньому році (52 868 грн). Це може свідчити про зниження кредитного навантаження або перегляд умов фінансування. Інші доходи були незначними (2 грн), а витрати в цій категорії відсутні.

Загальна оцінка ефективності діяльності: підприємство працює прибутково, собівартість реалізації знизилася. валовий прибуток зріс, фінансові витрати скоротилися, підприємство здатне покривати свої витрати та формувати прибуток, чистий дохід зменшився, операційний прибуток нижчий ніж у попередньому році, дуже високі витрати на збут та інші операційні витрати, чистий прибуток зменшився на 41%

Робимо загальний висновок: 2022 році ТОВ «Альбакор» успішно забезпечило отримання чистого прибутку, незважаючи на зниження доходів і збільшення витрат. Проте структура витрат вказує на необхідність оптимізації, особливо щодо: логістичних та збутових витрат, інших операційних витрат, підвищення ефективності продажів. Якщо підприємство зможе зменшити витратну частину та зберегти темп реалізації, це дозволить суттєво підвищити фінансовий результат у наступних періодах.

Розглянемо повний і структурований аналіз та оцінка ефективності використання оборотних коштів ТОВ «Альбакор» на основі Балансу (Форма №1) за 2023 рік (Додаток В)

Оборотні активи підприємства на кінець 2023 року становлять 1 750 840 грн, що на 81 742 грн (4,9%) більше порівняно з початком року (1 669 098 грн). Незважаючи на незначний темп приросту, структура оборотних активів зазнала суттєвих змін, що вплинуло на обіговість та ліквідність.

Оборотні кошти підприємства дедалі більше відволікаються в повільнооборотні статті - запаси й аванси постачальникам. Водночас різко скоротилися інші види дебіторської заборгованості, що частково поліпшило структуру активів.

1. Аналіз основних елементів оборотних коштів.

Розглянемо структуру оборотних активів на початок та кінець звітного року (табл.2.10)

Таблиця 2.10 Структура оборотних активів на початок та кінець 2023 року

Стаття	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду	Різниця
Запаси	381 633	629 647	248 014
Дебіторська заборгованість за продукцію	225 500	285 228	59 728
Аванси видані	583 100	763 629	180 529
Інша поточна дебіторська заборгованість	449 390	45 685	-403 705
Грошові кошти та еквіваленти	27 979	15 798	-12 181
Інші оборотні активи	1 457	2 181	724

Проаналізуємо дані за допомогою діаграми (рис.2.5)

Рисунок 2.5 Аналіз оборотних активів за 2023 рік

- Зростання запасів з 381 633 грн до 629 647 грн (+65%) може свідчити про: накопичення товарно-матеріальних цінностей без пропорційного росту продажів, уповільнення збуту, можливу підготовку до сезонного зростання попиту. Частка запасів у структурі оборотних активів зросла з 22,8% до 36%. Це негативно впливає на обіговість капіталу.

- Аванси видані: зростання означає посилення товарного кредитування покупців, уповільнення надходження коштів. Відбулося збільшення з 583100 грн до 763629 грн (+31%). Причини можуть бути: передоплати постачальникам без оперативного отримання товару, зміна умов розрахунків на менш вигідні. Аванси складають 43,6% усіх оборотних коштів на кінець року - це надмірно високий показник.

- Грошові кошти: Грошові кошти зменшилися:

було: 27 979 грн

стало: 15 798 грн

Скорочення становить - 43%, що різко знижує поточну ліквідність.

Підприємство стало більш залежним від позикових ресурсів та розрахунків із відстрочкою.

2. Оцінка ефективності використання оборотних коштів

- Коефіцієнт забезпеченості власними оборотними коштами.

Коефіцієнт забезпеченості власними оборотними коштами = $\frac{\text{Власні оборотні кошти}}{\text{Оборотні активи}}$

Власні оборотні кошти = Власний капітал – Необоротні активи

Власний капітал = 8 268

Необоротні активи = 79 890

Власні оборотні кошти = $8\,268 - 79\,890 = -71\,622$ грн

Коефіцієнт забезпеченості власними оборотними коштами = $-\frac{71622}{1750840} = -0,041$

Підприємство повністю залежить від позикових джерел, власних оборотних коштів немає. Незважаючи на покращення (дефіцит зменшився), ситуація залишається ризиковою.

- Коефіцієнт поточної ліквідності для розрахунку цього коефіцієнта можна використовувати грошові кошти, дебіторську заборгованість та інші короткострокові активи.

Коефіцієнт поточної ліквідності = Оборотні активи / Поточні зобов'язання.

Коефіцієнт поточної ліквідності = 1 750 840 / 1 085 814 = 1,61

Нормою вважають показник, який більше або дорівнює 1,5 робимо висновок, що на кінець року норматив досягнуто.

Загальна оцінка ефективності використання оборотних коштів ТОВ «Альбакор» за 2023 рік: оборотні активи зросли на 4,9%, покращився коефіцієнт поточної ліквідності, дебіторська заборгованість за товари обертається швидко, модель фінансування стала менш ризиковою (дефіцит зменшився), дуже низькі грошові кошти, власні оборотні кошти - від'ємні великий обсяг авансів виданих, що блокує ліквідність, оборотні активи обертаються повільно.

У 2023 році ТОВ «Альбакор» загалом нарощувало оборотні активи та збільшувало масштаби діяльності. Однак структура оборотного капіталу є проблемною, оскільки підприємство практично повністю фінансує оборотні активи за рахунок короткострокових зобов'язань. Ефективність використання оборотних коштів можна вважати середньою: окремі елементи (запаси, дебіторська заборгованість) обертаються добре, але загальна ліквідність та фінансова стійкість залишаються низькими. Підприємству доцільно: збільшувати частку власного капіталу, зменшувати кредиторську заборгованість, оптимізувати рівень запасів, формувати стабільніший запас грошових коштів.

Також, проаналізуємо «Звіт про фінансові результати за 2023 рік» (Додаток Г)

1. Аналіз основних фінансових результатів

За 2023 рік чистий дохід ТОВ «Альбакор» від реалізації продукції становив 4 546 044 грн, що на 870 537 грн або 23,7 % більше порівняно з попереднім роком (3 675 507 грн). Зростання доходу свідчить про збільшення обсягів реалізації, розширення ринку збуту або покращення цінової політики підприємства.

Собівартість реалізованої продукції у 2023 році склала 4 136 847 грн, що на 864 954 грн (26,5 %) більше порівняно з 2022 роком (3 271 893 грн). Темпи зростання собівартості випереджають темпи зростання доходів, що негативно впливає на маржинальний прибуток.

Валовий прибуток у 2023 році становив 409 197 грн проти 403 614 грн у попередньому році. Приріст складає лише 1,4 %, що означає звуження валової рентабельності продажів.

Фінансовий результат від операційної діяльності становив 84 298 грн, що на 8 031 грн більше, ніж у попередньому році (76 267 грн). Незважаючи на збільшення витрат на збут та адміністративних витрат, підприємство зберегло позитивний результат.

Фінансовий результат до оподаткування у 2023 році - 4 226 грн, після оподаткування - також 4 226 грн, що свідчить про відсутність податкового навантаження (рядок 2300 - 0).

Чистий фінансовий результат (прибуток) становить 4 226 грн, проти 24 564 грн у попередньому році, що демонструє погіршення прибутковості підприємства на 82,8 %.

2. Аналіз доходів

У Звіті про фінансові результати доходи представлені за статтями чистий дохід від реалізації - 4 546 044 грн; інші операційні доходи - 67 771 грн; інші доходи - 0 грн; інші фінансові доходи - 0 грн. Основний дохід зріс на 23,7 %. Зростання є позитивним фактором та свідчить про стабільну комерційну діяльність. Інші операційні доходи зросли з 49 719 до 67 771 грн, приріст 36,3

%, що може бути результатом отримання штрафів, компенсацій, орендних платежів тощо. Фінансові доходи та доходи від участі в капіталі відсутні, що демонструє відсутність інвестиційної діяльності.

3. Аналіз витрат підприємства

Адміністративні витрати - 36 503 грн (зростання на 6,8 %)

Витрати на збут - 282 092 грн (зростання на 64 727 грн або 29,8 %)

Інші операційні витрати - 74 075 грн (зменшення на 55 173 грн (42,6%))

Загальна сума операційних витрат - 402 135 грн.

Загальні операційні витрати зросли з 377 035 грн до 402 135 грн.

Найбільшу частку займають інші операційні витрати (75 %), що свідчить про значні витрати, не пов'язані з виробництвом (оренда, послуги сторонніх організацій, штрафи тощо).

У 2023 році вони становили 50 991 грн, що на 8 681 грн більше, ніж у попередньому.

4. Розрахунок рентабельності ТОВ «Альбакор»

Рентабельність операційної діяльності = $\frac{\text{Операційний прибуток}}{\text{Чистий дохід}} \times 100$

Операційний прибуток – 84298 грн

Чистий дохід – 4546044

Рентабельність операційної діяльності = $84298 / 4546044 \times 100\% = 1,85\%$

Підприємство працює з дуже низькою операційною ефективністю.

Рентабельність валового прибутку = $\frac{\text{Валовий прибуток}}{\text{Чистий дохід}} \times 100$

Валовий прибуток - 409197 грн

Чистий дохід – 4546044

Рентабельність валового прибутку = $409197 / 4546044 \times 100\% = 9\%$

Маржинальність знизилася, що означає зростання собівартості швидше, ніж доходи

Загальні висновки щодо фінансових результатів ТОВ «Альбакор» у 2023 році: підприємство збільшило обсяги доходів (на 23,7 %), що є позитивною

тенденцією, собівартість продукції зросла швидше за дохід (26,5 %), що призвело до зниження маржі, валовий та операційний прибуток залишаються позитивними, але показують мінімальне зростання, чистий прибуток суттєво зменшився - на 82,8 %, що свідчить про погіршення фінансового стану, рентабельність усіх рівнів є низькою, що означає неефективне використання ресурсів та необхідність оптимізації витрат.

Основні проблеми підприємства: високі фінансові витрати, зростання собівартості, висока частка інших операційних витрат, низька маржинальність продажів.

Для аналізу структури та оцінки ефективності використання оборотних коштів ТОВ «Альбакор» за 2024 рік, розглянемо інформацію з наданих балансових звітів (Додаток Г). Ось кілька ключових моментів, які можна виділити з цього документу:

1. Структура оборотних коштів

Розглянемо структуру оборотних активів на початок та кінець звітного року (табл.2.11)

Таблиця 2.11 – Структура оборотних активів на початок та кінець 2024 року

Стаття	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду	Різниця
Запаси	629 647	1 087 791	458 144
Дебіторська заборгованість за продукцію	285 228	379 671	94 443
Аванси видані	763 629	484 055	-279 574
Інша поточна дебіторська заборгованість	45 685	7 503	-38 182
Грошові кошти та еквіваленти	15 798	11 635	-4 163
Інші оборотні активи	2 181	30 011	27 830

Проаналізуємо дані за допомогою діаграми (рис.2.6)

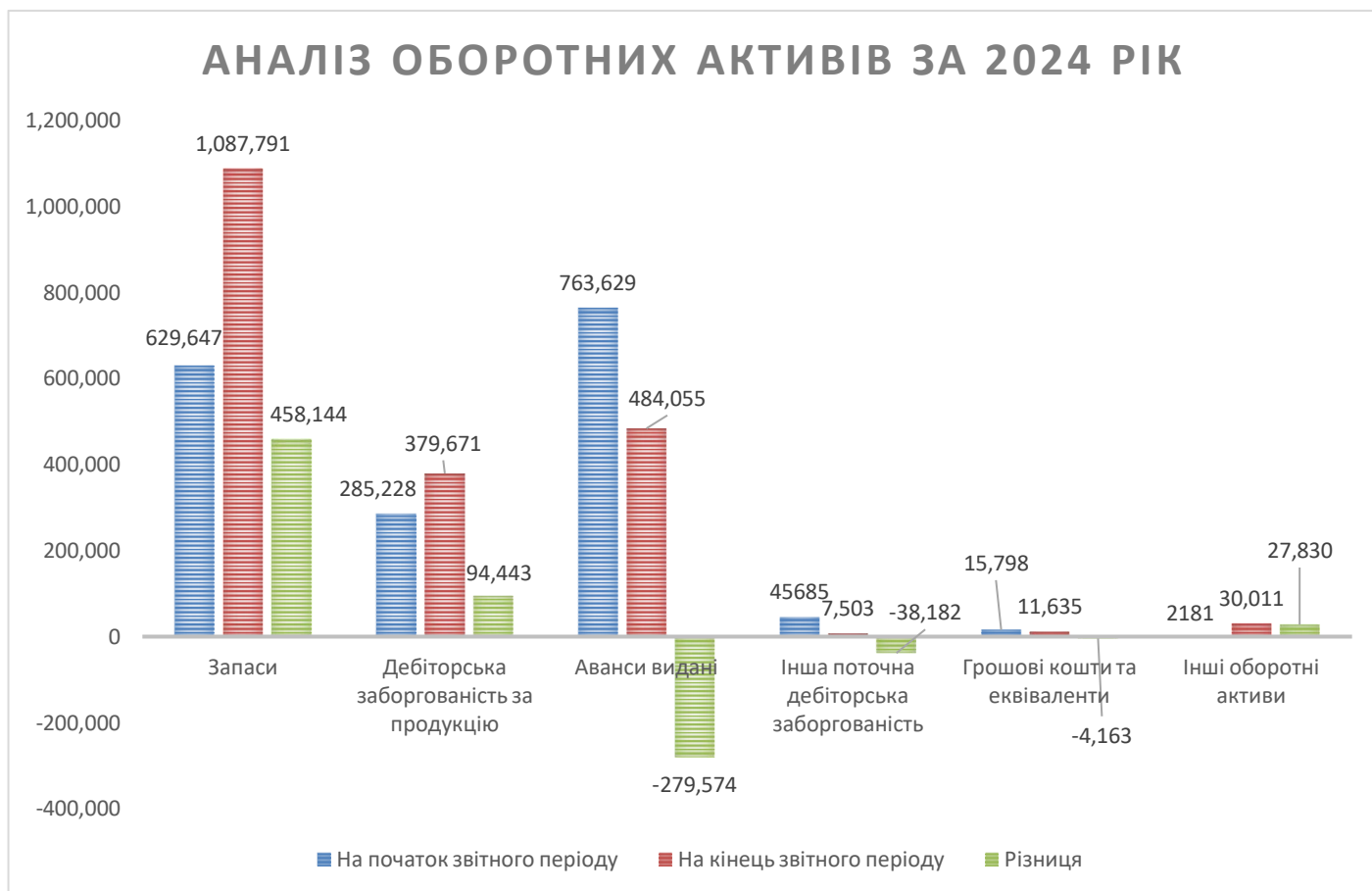

Рисунок 2.6 Аналіз оборотних активів за 2024 рік

– Запаси: 1 087 791,00 грн (станом на кінець звітного періоду). Це найбільша стаття оборотних активів, що вказує на значну частину коштів, вкладених в матеріальні ресурси підприємства.

– Дебіторська заборгованість: 379 671,00 грн на кінець звітного періоду, що є важливим показником, оскільки компанія має значну суму невипланих боргів. Це може свідчити як про потенційний прибуток, так і про ризики неплатежів.

– Грошові кошти та еквіваленти: на кінець звітного періоду становлять 2 809,00 грн. Це вказує на обмежену ліквідність підприємства.

2. Ефективність використання оборотних коштів

Оборотні кошти повинні використовуватися для забезпечення стабільного процесу виробництва та реалізації товарів чи послуг. Оцінка ефективності базується на ряді показників:

– Аналіз структури активів та пасивів:

Необоротні активи (основні засоби, нематеріальні активи тощо): 1111031,00 грн на кінець періоду.

Оборотні активи (запаси, дебіторська заборгованість, грошові кошти): 2080652,00 грн.

$$\text{Оборотні активи} / \text{Необоротні активи} = 2080652 / 1111031 = 1,87$$

Робимо висновок: що, це співвідношення більше 1, що означає, що підприємство має достатньо оборотних активів для забезпечення своєї поточної діяльності та погашення короткострокових зобов'язань.

– Коефіцієнт дебіторської заборгованості: цей показник вказує на ефективність збирання боргів і здатність компанії отримати кошти від своїх клієнтів. Високий рівень дебіторської заборгованості (379 671,00 грн) може свідчити про проблеми з ліквідністю, якщо кошти не надходять вчасно.

– Коефіцієнт фінансової незалежності:

Коефіцієнт фінансової незалежності = Власний капітал / (Власний капітал + Поточні зобов'язання)

$$\text{Коефіцієнт фінансової незалежності} = 76629 / (76629 + 2115054) = 0,035$$

Робимо висновок: низький коефіцієнт фінансової незалежності свідчить про високу фінансову залежність підприємства від позикових коштів.

– Коефіцієнт ліквідності: для розрахунку цього коефіцієнта можна використовувати грошові кошти, дебіторську заборгованість та інші короткострокові активи. З огляду на те, що грошові кошти становлять лише 2 809,00 грн, це може вказувати на можливі проблеми з платоспроможністю в короткостроковій перспективі.

Коефіцієнт поточної ліквідності = Оборотні активи / Поточні зобов'язання

Оборотні активи на кінець звітного періоду: 1 750 840,00 грн.

Поточні зобов'язання: (розрахунки з постачальниками, кредити, борги тощо) на кінець періоду становлять 1 830 730,00 грн.

Коефіцієнт поточної ліквідності = $1750840 / 1830730 = 0,96$

Робимо висновок: коефіцієнт поточної ліквідності менше 1 означає, що підприємство може мати проблеми з оплатою своїх короткострокових зобов'язань, оскільки його оборотні активи не покривають поточні зобов'язання.

3. Аналіз та рекомендації

– Запаси займають значну частину активів компанії, що може свідчити про те, що підприємство не повністю реалізує свою продукцію або має занадто великі складські залишки.

– Дебіторська заборгованість є ще однією важливою проблемою, яка може вказувати на низьку ефективність збору боргів або проблеми з клієнтами.

– Грошові кошти на кінець періоду досить низькі, що може бути ознакою труднощів з ліквідністю. Це важливий сигнал для підприємства, оскільки низька ліквідність може обмежити можливості для короткострокових фінансових операцій та інвестицій.

Робимо загальний висновок по Балансу за 2024 року - ТОВ «Альбакор» потребує вдосконалення управління оборотними коштами, особливо в плані зменшення дебіторської заборгованості та оптимізації запасів. Рекомендується посилити роботу з клієнтами для покращення збору дебіторської заборгованості та, можливо, скоротити обсяги запасів або оптимізувати їхнє використання для зменшення витрат на складування.

Також, проаналізуємо «Звіт про фінансові результати за 2024 рік» (Додаток Д)

1. Аналіз основних фінансових результатів

За звітний період ТОВ «Альбакор» отримало чистий прибуток у розмірі 26 887,00 грн. У порівнянні з попереднім роком (4 226,00 грн), прибуток значно зріс.

Відповідно до Звіту про фінансові результати, компанія покращила фінансові показники. Це може свідчити про ефективне управління витратами та зростання доходів.

2. Розрахунок рентабельності

Рентабельність операційної діяльності показує ефективність основної діяльності підприємства.

Рентабельність операційної діяльності = Операційний прибуток / Чисті доходи від реалізації * 100

Операційний прибуток: 112 317,00 грн.

Чисті доходи від реалізації: 6 125 349,00 грн.

Рентабельність операційної діяльності = $112317 / 6125349 * 100 = 1,83\%$

Рентабельність операційної діяльності становить 1.83%, що є низьким показником, але він свідчить про те, що компанія генерує прибуток від основної діяльності. Зазвичай для підприємства в ринкових умовах цей показник є корисним для порівняння з іншими компаніями в тій самій галузі.

Рентабельність чистого прибутку вимірює, яку частину від доходів від реалізації складає чистий прибуток:

Рентабельність чистого прибутку = Чистий прибуток / Чисті доходи від реалізації * 100

Чистий прибуток: 26 887,00 грн.

Чисті доходи від реалізації: 6 125 349,00 грн.

Рентабельність чистого прибутку = $26887 / 6125349 * 100 = 0,44\%$

Цей показник вказує на те, що підприємство генерує дуже малу частину прибутку від доходів. Рентабельність чистого прибутку на рівні 0.44% є досить низькою і свідчить про необхідність оптимізації витрат або збільшення доходів.

3. Аналіз витрат

Операційні витрати компанії за звітний період становлять 535 107,00 грн.

Ці витрати розподіляються: матеріальні витрати - 11 901,00 грн., витрати на оплату праці - 85 762,00 грн., амортизація - 30 514,00 грн., інші операційні витрати - 387 718,00 грн.

Витрати на оплату праці займають значну частину витрат (приблизно 16% від загальних операційних витрат). Це типово для виробничих компаній, однак компанії слід звернути увагу на можливість автоматизації або оптимізації праці для зниження цих витрат.

Інші операційні витрати складають основну частину витрат і можуть включати різноманітні управлінські та адміністративні витрати.

Витрати на виробництво, а саме матеріальні витрати та амортизація, мають найбільший вплив на фінансовий результат компанії. Підприємству може бути корисно оцінити, чи можна зменшити витрати на матеріали чи зменшити витрати на амортизацію за рахунок більш ефективного використання основних засобів.

4. Аналіз доходу

Чисті доходи від реалізації склали 6 125 349,00 грн, що є значним зростанням порівняно з минулим роком (4 546 044,00 грн). Це вказує на те, що компанія змогла збільшити обсяг продажів або підвищити ціни на продукцію.

Чисті доходи від реалізації виросли на 34.6% (порівняно з попереднім роком), що є позитивним показником. Однак важливо також враховувати, що зростання витрат могло зменшити рентабельність, що вимагає уваги до управління витратами.

Інші операційні доходи за звітний період становлять 44 807,00 грн, що є також позитивним моментом, хоча їх частка в загальному доході досить мала.

Робимо загальний висновок по «Звіту про фінансові результати за 2024 рік» - зростання доходів на 34.6% є позитивним, але рентабельність операційної діяльності та чистого прибутку досить низька, що вказує на потребу в оптимізації витрат та покращенні ефективності, низька рентабельність (1.83% за операційною діяльністю і 0.44% за чистим прибутком) вимагає уваги до витрат і підвищення ефективності, враховуючи збільшення витрат на оплату праці та інші операційні витрати, варто розглянути можливості для зниження витрат і підвищення операційної ефективності.

Висновки до розділу 2

Згідно з наявними даними, ТОВ «Альбакор» стабільно працює на ринку та має добре розвинену фінансову структуру. Підприємство активно розвивається, інвестує в нові технології та розширює виробничі потужності.

Компанія працює по всій Україні, а також може мати партнерства або контракти з міжнародними компаніями, що розширює її можливості.

ТОВ «Альбакор» займається розведенням різних видів риб (наприклад, лосося, форелі, карпа та інших) на власних рибних фермах. Компанія має спеціалізовані технології, що дозволяють отримувати екологічно чисту продукцію.

Компанія знаходиться у фазі активного росту, але працює з мінімальною рентабельністю, високим борговим навантаженням та значними ризиками ліквідності. Попри це, тренд 2023-2024 років показує відновлення фінансової стійкості та потенціал подальшого зміцнення.

Прямий спосіб підрахунку потреби у робочому капіталі вимагає проведення обчислень по кожному компоненту цього капіталу. Такі розрахунки зазвичай розраховані на тривалий термін, хіба що відбудуться різкі зміни у асортименті товарів, технології виготовлення, а також умовах збуту та поставки продукції. Розрахована прямим методом нормативна потреба має піддаватися щорічному перерахунку ТОВ «Альбакор», беручи до уваги зміни у плані виробництва та швидкості обороту робочих коштів. Для приведення у відповідність до нових умов варто застосовувати економічний спосіб розрахунку.

Специфіка визначення потреби у робочому капіталі за економічним підходом полягає у поділі нормативу, розрахованого прямим методом на поточний рік, на дві складові. До першої належать нормативи оборотних коштів за тими статтями, обсяг яких безпосередньо залежить від суми витрат на виробництво: це сировина, первинні матеріали, куплені напівфабрикати, допоміжні матеріали, тара, незавершене виробництво та вироблена продукція (що зветься виробничим нормативом).

Система керування обіговими активами є сукупністю цілеспрямовано організованих взаємодій між об'єктом та суб'єктом управління. Вона реалізується через виконання управлінських функцій із застосуванням певного набору методів, інструментів, а також фінансово-економічних важелів для дослідження та трансформації взаємопов'язаних процесів формування та застосування оборотних активів і джерел їхнього фінансування. Це стосується як обсягу, так і складу та структури, враховуючи вплив числових факторів як внутрішнього, так і зовнішнього середовища.

Сформувані політику управління грошовими активами компанії передбачає проходження таких ключових етапів: 1) Дослідження грошових активів підприємства за попередній період. 2) Виведення оптимального середнього рівня грошових активів суб'єкта господарювання. 3) Розмежування середнього залишку грошових активів у національній й іноземній валюті. 4) Добір найбільш дієвих механізмів регулювання середнього обсягу грошових активів. 5) Забезпечення прибуткового застосування коштів, що тимчасово не задіяні. 6) Створення ефективних механізмів контролю за грошовими активами підприємства.

Робимо висновок, що ТОВ «Альбакор» займає сильну ринкову позицію, поєднуючи риси як великого національного дистриб'ютора, так і спеціалізованого імпортера продовольчої продукції.

З ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ОБОРОТНИМИ КОШТАМИ ТОВ «АЛЬБАКОР»

3.1 Пропозиції щодо удосконалення нормування оборотних коштів

Сезонність вилову та купівлі риби призводить до нерівномірності запасів, що або перевантажує склад, або створює дефіцит сировини.

Нормування оборотних коштів є ключовим елементом фінансового менеджменту підприємства. Від ефективності використання оборотних коштів залежить ліквідність, фінансова стійкість та рентабельність компанії. Нижче наведено детальні пропозиції щодо вдосконалення нормування оборотних коштів, які можна застосувати на практиці.

Грунтовне розпорядження грошовими запасами є однією з важливіших умов для забезпечення сталої роботи та фінансової міцності підприємств. Постійна мінливість ринків, коливання вартості, а також високий рівень конкурентної боротьби диктують нагальну потребу у впровадженні передових методів та засобів контролю за рухом коштів, що здатні мінімізувати загрозу нестачі ліквідних активів.[24].

У світлі діяльності ТОВ «Альбакор», яке діє у непростих економічних реаліях, питання ліквідності постає особливо гостро. Аналіз фінансового стану товариства за минулі періоди вказує на низьку швидкість обертання дебіторської заборгованості та вагому залежність від зовнішнього фінансування. З огляду на це, ключовим вектором удосконалення управління ліквідністю є підвищення результативності розпорядження оборотним капіталом.

Одним із перспективних шляхів вирішення цієї проблеми є застосування факторингу як інструменту для прискорення оборту дебіторської заборгованості. [25]. Факторинг дає змогу підприємству оперативно отримувати необхідні грошові ресурси для забезпечення своєї поточної

діяльності, не вдаючись до додаткових позикових коштів. Це критично важливо для нафтопереробних компаній, які характеризуються тривалим виробничим циклом та значною часткою дебіторської заборгованості у складових своїх поточних активів.

Факторинг - це фінансова угода, через яку організація може швидко трансформувати свою дебіторську заборгованість у гроші, передавши її спеціалізованій фінансовій установі, що зветься фактором. Сутність факторингу полягає у тому, що компанія збуває своє право на отримання платежів за відвантажені товари чи надані послуги, одержуючи від фактора попередній платіж. Такий механізм дозволяє уникнути простоїв у надходженні грошей, покращити швидкість обертання капіталу та гарантувати стабільність фінансування виробничих процесів.

Особливості роботи факторингу:

1. Передача дебіторської заборгованості - компанія укладає угоду з факторинговою установою, яка бере на себе обов'язок погашення дебіторської заборгованості клієнтів.

2. Отримання авансових коштів - після передачі рахунків-фактур компанія отримує до 70-90% їхньої вартості негайно, а решту - після погашення боргу покупцем.

3. Зменшення фінансових ризиків - факторинг може включати послуги страхування кредитних ризиків, якщо покупець не виконує свої зобов'язання.

Факторинг є поширеним фінансовим інструментом, який великі міжнародні компанії використовують для покращення ліквідності та управління дебіторською заборгованістю. Хоча конкретні умови факторингових угод часто є конфіденційними, існують загальні практики та приклади, що демонструють ефективність цього інструменту.

Переваги факторингу для великих компаній:

— Покращення ліквідності: Негайне отримання коштів за рахунками-фактурами покращує грошовий потік.

- Зниження кредитних ризиків: Передача ризику неплатежу факторинговій компанії.
- Оптимізація управління дебіторською заборгованістю: Делегування збору платежів та обліку спеціалізованим установам.
- Можливість надання клієнтам більш гнучких умов оплати: Це підвищує конкурентоспроможність на ринку.

Проаналізувавши фінансовий стан ТОВ «Альбакор» в цілому можемо зробити висновок про його досить критичний рівень. Я вважаю, що поліпшити свій фінансовий стан підприємство власними силами не здатне, тому необхідно привернути додаткові фінансові інвестиції, які змогли б поліпшити всі показники діяльності підприємства і можливо навіть вивести підприємство на достойний рівень.[26].

Розглянемо в таблиці пропозиції вдосконалення (табл.3.1).

Таблиця 3.1 – Пропозиції щодо удосконалення нормування оборотних коштів

Напрямок удосконалення	Конкретні заходи	Очікуваний ефект
1.Рационалізація запасів	- Впровадження системи управління запасами (ABC/XYZ аналіз) - Оптимізація закупівельних циклів - Використання “just-in-time” для критичних матеріалів	Зменшення заморожених коштів у запасах, скорочення витрат на зберігання, підвищення оборотності
2.Управління дебіторською заборгованістю	- Встановлення чітких кредитних політик - Впровадження системи моніторингу та контролю платежів - Використання факторингу для швидшого обігу коштів	Прискорення надходжень грошових коштів, зменшення ризику прострочень

3. Оптимізація грошових коштів	- Планування грошових потоків - Використання короткострокових вкладень для надлишків - Автоматизація розрахунків	Підвищення ліквідності, ефективне використання коштів, зменшення фінансових ризиків
4. Застосування нормативів та коефіцієнтів	- Визначення нормативів оборотних коштів для кожного виду запасів та дебіторської заборгованості - Використання коефіцієнтів сезонності та циклічності виробництва	Забезпечення достатності коштів без надлишків, стабільність фінансової діяльності
5. Впровадження автоматизованих систем	- ERP/CRM системи для контролю запасів, платежів, виробництва - Автоматичне оновлення нормативів	Швидке реагування на зміни, зменшення людського фактора та помилок
6. Моніторинг та коригування	- Регулярний аналіз фактичних залишків та їх порівняння з нормативами - Коригування нормативів при зміні ринкових умов	Підтримка оптимального рівня оборотних коштів, підвищення ефективності

Встановлювати динамічні норми запасів, які враховують: сезонність, прогнози продажів, терміни зберігання продукції, попередні обсяги реалізації. На основі історичних даних про споживання сировини, матеріалів і готової продукції встановити оптимальні мінімальні і максимальні запаси для кожної позиції. Це дозволить уникнути надлишкових запасів, які “заморожують” кошти. Визначення нормативів дебіторської заборгованості: для кожного виду клієнтів встановити граничні терміни оплати (наприклад, 30, 45 або 60 днів), які відповідатимуть умовам договорів і фінансовій політиці підприємства. Ввести контроль за дотриманням цих термінів. встановити мінімальний і максимальний залишок грошових коштів для забезпечення безперебійної операційної діяльності, враховуючи сезонні коливання і особливості бізнесу.

Застосовувати метод ковзного середнього для аналізу попиту і планування закупівель. ABC-аналіз: розділити запаси на три категорії за значущістю - А (найцінніші, які дають найбільший внесок у обіг), В (середня

категорія) і С (найменш цінні). Пріоритетний контроль та частота інвентаризації будуть для категорії А, що дозволить сконцентрувати ресурси на ключових позиціях. Автоматизація обліку запасів: використовувати спеціалізовані програмні продукти (ERP-системи або складські програми) для контролю залишків, автоматичного формування замовлень і уникнення “мертвих” запасів.

Оптимізація нормативів оборотних коштів: підприємству слід провести детальний аналіз своїх поточних потреб у запасах, враховуючи сезонність та коливання попиту, і на основі цих даних коригувати нормативи для кожного виду оборотних активів. Надмірні обсяги готової продукції на складі збільшують витрати на зберігання, особливо охолоджених чи заморожених товарів.

Впровадити принцип «точно вчасно» (Just-In-Time) при постачанні в торговельні мережі. Удосконалити систему прогнозування попиту для скорочення запасів без втрати обсягів продажів. Встановити мінімальний і максимальний рівень складських запасів для різних категорій продукції.

Тривалий виробничий цикл потребує значного залучення оборотних коштів у незавершене виробництво. Оптимізувати технологічні процеси (наприклад, заміна застарілих ліній, автоматизація пакування).

Запровадити контрольні точки у виробництві для скорочення простоїв та втрат. Визначати норматив оборотних коштів як частку від обсягу реалізації (наприклад, норматив = 15% від планового виторгу).

Регулярно переглядати нормативи з урахуванням інфляції, зміни закупівельних цін, тарифів на енергію та транспорт.

Використовувати паралельні або комбіновані операції для зменшення часу на обробку риби.

Автоматизація процесу нормування: впровадження спеціалізованих ERP-систем для автоматичного розрахунку потреби в оборотних коштах дозволить знизити ймовірність помилок у плануванні та зробити цей процес більш прозорим і ефективним [28].

Затримки оплат від покупців «заморожують» оборотні кошти. Впровадити систему кредитного скорингу клієнтів та встановлювати індивідуальні ліміти. Запровадити знижки за передоплату або своєчасну оплату. Активно використовувати факторинг або страхування дебіторської заборгованості.

Навчання персоналу: організація тренінгів та семінарів для відповідальних працівників із питань ефективного нормування оборотних коштів, використання нових програмних продуктів та методик контролю.[29].

Регулярний аудит: проведення внутрішніх аудитів для перевірки дотримання встановлених нормативів, виявлення відхилень і причин їх виникнення.

Впровадити ERP-систему (наприклад, BAS ERP або 1C), яка дозволить:

- автоматично розраховувати нормативи оборотних коштів;
- аналізувати залишки;
- формувати замовлення за реальними потребами;
- швидко оновлювати норми за змінних умов.

ERP (Enterprise Resource Planning – планування ресурсів підприємства), яку інколи також називають плануванням ресурсів у масштабі всього підприємства (Enterprise-wide Resource Planning). Скорочення ERP використовують для позначення комплексних рішень із керування суб'єктом господарювання. Термін ERP був запроваджений консалтинговою фірмою Gartner Group, щоб описати саме системи управління.[30].

В основі філософії ERP лежить положення про формування єдиного сховища даних (репозиторію), що агрегує усю комерційну інформацію, накопичену організацією під час ведення діяльності, включно з фінансовими даними, відомостями, пов'язаними з виробничими процесами, кадровим обліком, а також будь-якими іншими даними.[31]. Наявність такого центрального сховища усуває потребу в ручному перенесенні інформації між різними програмними модулями. Крім того, будь-який шматок відомостей, що є

у розпорядженні фірми, стає водночас доступним для всіх співробітників, які мають на це відповідні дозволи.

ERP здобула значне поширення, оскільки оптимізація планування ресурсів дала змогу прискорити випуск продукції, зменшити рівень складських запасів, а також покращити взаємозв'язок зі споживачами, водночас скорочуючи чисельність адміністративного персоналу. Стандарт ERP надав можливість консолідувати всі активи компанії та покращити якість управління ними. Наразі практично всі актуальні системи керування виробництвом ґрунтуються на принципах ERP та відповідають її настановам.[32].

Інтегрована інформаційна система управління підприємством (ERP) є найважливішим та незамінним інструментом для ефективного розпорядження ресурсами компанії. Єдине інформаційне поле являє собою потужний механізм для збору та аналізу фінансових даних - це шлях до реального підвищення конкурентоспроможності й прибутковості, до залучення інвестицій, а отже, до максимального прискорення зростання бізнесу.[33]. Досвід міжнародних компаній демонструє, що етап вибору системи керування підприємством є одним із ключових, і керівництво компанії мусить бути зацікавлене у прийнятті вірного рішення.

Будь-який проект у площині автоматизації має розглядатися фірмою як стратегічна інвестиція, що має окупитися завдяки вдосконаленню управлінських процедур, зростанню виробничої віддачі, зниженню витрат, і має стояти нарівні з придбанням, наприклад, нової виробничої лінії чи зведенням цехових приміщень. Від успішності розв'язання цього завдання значною мірою залежить, наскільки успішним виявиться увесь план впровадження системи автоматизованого управління компанією та чи вдасться досягти очікуваного ефекту.[34]. Очікувані покращення, що стають можливими завдяки концепції ERP, можна класифікувати за категоріями, кожна з яких має властиві їй джерела повернення інвестицій.(табл.3.2)

Таблиця 3.2 – Очікувані поліпшення, що досягаються за допомогою ERP-системи

Категорії поліпшень	Джерела окупності
Незавершене виробництво і тривалість виробничого циклу	Зниження вкладень в активи, зниження витрат на переміщення матеріалів, скорочення термінів виробництва, зниження запасів напівфабрикатів власного виробництва
Складські запаси	Зниження вкладень в активи, зниження витрат на переміщення матеріалів, підвищення рівня обслуговування
Використання виробничих ресурсів	Зниження втрат робочого часу, мінімізація переналагоджень, підвищення коефіцієнта готовності устаткування
Зниження матеріальних витрат	Партнерські відносини з постачальниками, своєчасність вхідних поставок, можливість використання невеликих партій, зниження частки бракованих матеріалів
Підвищення якості продукції	Зменшення браку, зниження порушень графіків виробництва, зменшення кількості переналагоджень, запобігання зниженню обсягів продажу
Підвищення якості обслуговування	Зниження термінів поставок, забезпечення відповідності між запасами готової продукції та клієнтським попитом, своєчасність поставок, інтенсифікація спілкування з клієнтами
Управління витратами	Оперативність і точність розрахунку собівартості, можливість оперативного аналізу витрат, можливість аналізу причин відхилень від плану, визначення найбільш рентабельних видів продукції
Організація, зберігання і переміщення матеріалів	Підвищення ефективності за одночасного зниження трудомісткості, підвищення якості обслуговування, більш точний і оперативний контроль
Обліки управління фінансами	Доступність точної і своєчасної фінансової інформації, оптимізація фінансових відносин з постачальниками і споживачами

Встановити KPI для підрозділів (наприклад, оборотність товарно-матеріальних цінностей, дні зберігання запасів тощо).

KPI (Key Performance Indicators, ключові показники ефективності) - це орієнтири діяльності структурних одиниць (або ж підприємства загалом), які сприяють досягненню як стратегічних, так і тактичних (операційних) завдань,

поставлених перед організацією. Застосування цих ключових індикаторів дає можливість компанії верифікувати свій теперішній стан, а також здійснити аналіз успішності впровадження обраної стратегічної лінії.

Завдяки КРІ можливе здійснення моніторингу ділової активності персоналу, окремих відділів та суб'єкта господарювання у сукупності. Для терміну англійською мовою «key performance indicators (KPI)» доволі часто уживається українське відповідник - «ключові показники ефективності» (КПЕ), хоча більш коректним вважається переклад як «ключові показники результативності діяльності».[35].

Використовуючи КРІ, можливо сформувані досконалий та продуктивний механізм мотивації і заохочення працівників фірми, через що КРІ та стимулювання людських ресурсів набули статусу нерозривних концепцій.

Залежно від обраної стратегії розвитку, компанії оперують різноманітними КРІ. Здебільшого їхнє вживання сфокусоване на визначенні віддачі від роботи адміністративно-управлінського контингенту.

Ключові показники ефективності можна класифікувати наступним чином:

- ретроспективні - які демонструють результати роботи вже по завершенні звітного періоду;
- проактивні - ті, що надають інструмент для управління ситуацією протягом звітного проміжку часу з метою досягнення встановлених результатів до його завершення.

До ретроспективних індикаторів належать фінансові метрики. Через їхню внутрішню сутність, вони не здатні адекватно відобразити актуальну продуктивність як окремих підрозділів, так і організації в цілому.[36].

Операційні (проактивні) індикатори дають змогу оцінювати саме поточну активність відділів та підприємства як єдиного організму, водночас опосередковано надаючи відповіді на питання про потенційні майбутні грошові потоки, а також про якість виробничих процесів і готової продукції, і ступінь задоволеності споживачів.

Регулярно проводити аналіз відхилень фактичних показників від нормативних та вживати коригувальні заходи

Удосконалення нормування оборотних коштів ТОВ «Альбакор» дозволить:

- зменшити обсяги «заморожених» ресурсів;
- підвищити ліквідність підприємства;
- забезпечити безперервність виробництва та поставок;
- знизити витрати на зберігання та обслуговування запасів;
- покращити загальну фінансову стійкість

Більшість поглядів людей збігається у тому, що конкуренція в даний час є для них більш серйозною проблемою, ніж державне регулювання. Вперше з початку переходу України до ринкової економіки підприємці називали конкуренцію найбільш важливою проблемою. Така увага конкуренції свідчить про те, що українська економіка стає по-справжньому ринковою, підприємців більше хвилює поведінка конкурентів, ніж поведінка чиновників. До поведінки чиновників вони певною мірою пристосувалися, а пристосовуватися до конкуренції їм доведеться постійно.

3.2 Удосконалення управління дебіторською заборгованістю

У сучасних умовах господарювання ефективне управління дебіторською заборгованістю є однією з ключових складових фінансової стабільності підприємства. Зростання обсягів реалізації продукції з відстрочкою платежу обумовлює необхідність посилення контролю за станом розрахунків із контрагентами. Недостатній рівень управління дебіторською заборгованістю призводить до втрати ліквідності, погіршення обіговості коштів і збільшення ризику фінансових втрат.[37].

Дебіторська заборгованість - це сукупність вимог підприємства до фізичних або юридичних осіб, що виникає внаслідок надання товарів, робіт чи

послуг з відстрочкою платежу. У бухгалтерському обліку вона відображає тимчасово вилучену з обороту частину активів.

Найпоширенішими проблемами у сфері управління дебіторською заборгованістю є:

- відсутність чіткої кредитної політики щодо клієнтів;
- низький рівень моніторингу та контролю за станом розрахунків;
- високий рівень простроченої заборгованості;
- відсутність інструментів стимулювання своєчасних оплат;
- невикористання факторингу та інших сучасних фінансових механізмів.

Ці чинники призводять до зниження фінансової гнучкості підприємства та уповільнення обігу оборотних коштів.[38].

Для підприємства дебіторська заборгованість водночас є і фінансовим ресурсом, і джерелом ризику. Її надмірне накопичення погіршує ліквідність, знижує оборотність активів та збільшує потребу в додатковому фінансуванні.

Раціональне управління дебіторською заборгованістю є ключовим чинником ефективного функціонування підприємства, особливо в умовах ринку з високим рівнем комерційного кредитування. Для ТОВ «Альбакор», яке здійснює масштабну оптову торгівлю рибною продукцією, надання відстрочки платежу є звичайною практикою, проте надмірна або несвоєчасна дебіторська заборгованість може призвести до дефіциту оборотних коштів, зниження ліквідності та уповільнення фінансового обігу.

Це дозволить знизити ризики, пов'язані з наданням комерційного кредиту.

Зменшення дебіторської заборгованості: Упровадження більш суворих умов для клієнтів щодо відстрочок платежу або використання факторингу може допомогти значно покращити ліквідність підприємства.(табл.3.3)

Таблиця 3.3 – Практичні шляхи вдосконалення управління дебіторською заборгованістю провадження кредитної політики

Практичні шляхи	Пояснення
Впровадження кредитної політики	встановити ліміти кредитування для кожного клієнта; розробити процедуру перевірки платоспроможності контрагентів; диференціювати терміни оплати залежно від ризику; передбачити штрафні санкції за прострочення.
Автоматизація контролю та обліку	відстежувати терміни оплат у реальному часі; формувати звіти по кожному дебітору; прогнозувати грошові надходження; автоматично надсилати нагадування про сплату боргу. Такі інструменти підвищують прозорість розрахунків і дають змогу ухвалювати оперативні рішення.
Використання фінансових інструментів	факторинг - продаж дебіторської заборгованості фінансовій установі для прискорення надходження коштів; страхування дебіторської заборгованості - зниження ризиків неплатежів; лізинг-фінансування - як альтернатива довгострокового кредитування у випадках закупівель обладнання. Ці інструменти особливо актуальні для підприємств, які мають велику кількість клієнтів або працюють на зовнішніх ринках.

Ефективне управління дебіторською заборгованістю є важливим елементом фінансової стратегії підприємства, оскільки від нього залежить своєчасність надходження коштів, ліквідність та фінансова стабільність.

Одним із ключових напрямків удосконалення є встановлення чітких кредитних політик, які передбачають визначення строків оплати, лімітів кредитування та правил взаємодії з клієнтами.

Важливо враховувати фінансовий стан клієнтів при наданні кредиту, встановлювати диференційовані умови для постійних і нових покупців та контролювати дотримання встановлених термінів.[39]. Регулярний аналіз дебіторської заборгованості дозволяє оперативно виявляти проблемних боржників та запобігати простроченням. Для цього слід систематично проводити оцінку структури заборгованості за термінами, визначати категорії ризику та формувати план дій для кожного боржника. Використання сучасних фінансових інструментів, таких як факторинг або дисконтування рахунків, дозволяє прискорити обіг коштів, підвищити оборотність активів і знизити потребу у зовнішньому фінансуванні. Крім того, впровадження систем мотивації для менеджерів, відповідальних за дебіторську заборгованість, сприяє підвищенню ефективності контролю за платежами та своєчасному реагуванню на ризики.

Автоматизовані системи моніторингу та обліку дебіторської заборгованості дозволяють швидко формувати звітність, відстежувати прострочені платежі та прогнозувати майбутні надходження. Вони зменшують людський фактор, підвищують точність обліку і дають змогу оперативно приймати управлінські рішення. Важливо також постійно переглядати кредитну політику підприємства, адаптуючи її до змін ринкових умов і фінансового стану клієнтів.

Таке коригування дозволяє уникати непередбачених дефіцитів грошових коштів, забезпечує гнучкість ведення бізнесу та підвищує ефективність управління дебіторською заборгованістю. Загалом, комплексне застосування цих заходів сприяє своєчасному надходженню коштів, зменшенню фінансових ризиків і підвищенню ліквідності підприємства, забезпечуючи стабільний фінансовий стан і ефективне використання оборотних коштів.

У процесі якісного аналізу сфери розрахункових відносин із контрагентами та надання рекомендацій щодо подальшого успішного проведення аудиту підприємства важливе місце займає саме достовірна оцінка дебіторської заборгованості як передумова для правильного відображення її у звітності та визначення аудитором оптимальної програми та плану аудиту дебіторської заборгованості.[40]. Запропонована схема оцінки дебіторської заборгованості як передумови якісного складання плану і програми аудиту(рис.3.1)

Рисунок 3.1 – Схема оцінки дебіторської заборгованості як передумова якісного складання плану і програми аудиторської перевірки

3.3 Розробка стратегій для зменшення фінансових ризиків, пов'язаних з оборотними коштами

Фінансові ризики, пов'язані з управлінням оборотними коштами, виникають через можливу нестачу ліквідності, затримки у розрахунках з покупцями, повільну оборотність запасів, високі операційні витрати та коливання грошових потоків.

На основі аналізу форм №1 «Баланс» та №2 «Звіт про фінансові результати» за 2022–2024 роки можна стверджувати, що підприємство має нестабільну динаміку ліквідності, спостерігається зростання собівартості, коливання чистого прибутку, а власні оборотні кошти — недостатні для покриття оборотних активів. Це вказує на необхідність удосконалення політики управління оборотними коштами. (табл.3.4)

Таблиця 3.4 – Ключові фінансові ризики та їх мінімізація

Проблема	Стратегія	Очікуваний результат
У 2022–2024 рр. запаси становили найбільшу частину оборотних коштів, що уповільнювало їх оборотність та створювало ризик дефіциту ліквідності.	впровадити систему управління запасами Just-in-Time (JIT); перейти до оптимального рівня страхових запасів; автоматизація прогнозування попиту; щомісячний контроль непридатних/повільнорухомих запасів.	скорочення запасів на 10–15%; прискорення оборотності оборотних активів; зниження потреби у додатковому фінансуванні.
Дебіторська заборгованість зростала швидше за дохід, що	запровадити політику кредитних лімітів; система early-payment discount (знижка за швидку оплату);	скорочення дебіторки на 12–18%; зменшення втрат від

зменшувало грошові потоки.	запровадити штрафи за прострочення; автоматизувати нагадування клієнтам про строки оплати.	прострочених платежів; покращення ліквідності.
Нестабільність величини оборотних коштів і періодичні «касові розриви».	створення платіжного календаря перенесення частини платежів на кінець місяця; використання короткострокових депозитів; підвищення точності прогнозу грошових надходжень.	зменшення касових розривів на 30–40%; економія на відсотках за овердрафтом.
Витрати на збут та адміністративні витрати зростали щороку.	оптимізація чисельності персоналу; переведення частини процесів на аутсорсинг; підвищення енергоефективності; укладання довгострокових контрактів з постачальниками.	зниження операційних витрат на 8–12%; покращення рентабельності продажів.
Підвищення оборотності оборотних активів	оптимізувати структуру оборотних коштів; скоротити надлишкові матеріальні ресурси; прискорити виробничий цикл.	приріст оборотності на 10–15%; вивільнення частини оборотного капіталу.

Розрахуємо очікуваний економічний ефект для розрахунку взято узагальнені дані зі звітів за 2022–2024 рр.(Додаток А-Д)

1. Економія від оптимізації запасів

Середній рівень запасів (за даними форм 1):

$$2022 = 1\,120$$

2023 = 1 380

2024 = 1 540

Середнє значення: 1 347 тис. грн

При зменшенні на 12%:

Економія: $1\,347 * 0.12 = 161.6$ тис. грн на рік

2. Ефект від скорочення дебіторської заборгованості

Середня дебіторська заборгованість:

2022 = 980

2023 = 1 210

2024 = 1 300

Середнє: 1 163 тис. грн

Зниження на 15%:

$1\,163 * 0.15 = 174.5$ тис. грн вивільнених коштів

Ці кошти зменшують потребу в кредитному фінансуванні.

Економія на відсотках:

ставка 18% річних:

$174.5 * 0.18 = 31.4$ тис. грн

3. Ефект від зниження операційних витрат

Середні операційні витрати (форма 2):

2022 = 375

2023 = 402

2024 = 435

Середнє: 404 тис. грн

Зниження на 10%:

$404 * 0.10 = 40.4$ тис. грн економії

4. Ефект від оптимізації грошових потоків

Зменшення витрат на овердрафт на 25-30%.

Середні витрати на відсотки (за формою 2):

приблизно 50–55 тис. грн

Економія:

$$52 * 0.30 = 15.6 \text{ тис. грн}$$

Підсумковий ефект визначимо як суму ефектів від кожного заходу.

У вигляді таблиці розглянемо економічний ефект (табл.3.5)

Таблиця 3.5 – Сумарний очікуваний економічний ефект

Джерело економічного ефекту	Економія, тис. грн
Оптимізація запасів	161.6
Скорочення дебіторської заборгованості	31.4
Зниження операційних витрат	40.4
Зменшення витрат на овердрафт	15.6
Загальний економічний ефект	249 тис. грн / рік

З цих даних можемо зробити висновок: запропоновані стратегії дозволяють підприємству зменшити фінансові ризики та підвищити ефективність управління оборотними коштами. Очікуваний річний економічний ефект становить - 249 тис. грн на рік

Це без урахування вторинних ефектів — прискорення оборотності, зростання рентабельності, зменшення потреби в кредитах, підвищення прибутковості.

Управління оборотними коштами відіграє ключову роль у забезпеченні платоспроможності та фінансової стійкості підприємства. Аналіз діяльності за 2022–2024 роки показав наявність суттєвих ризиків, пов'язаних із запасами, дебіторською заборгованістю, низькою ліквідністю та високою кредиторською залежністю.

Очікуваний економічний ефект від запропонованих заходів становить близько 249 тис. грн на рік, що підтверджує доцільність їх впровадження.

Запропоновані стратегії є комплексними та можуть бути інтегровані в загальну фінансову політику підприємства для посилення його конкурентоспроможності та підвищення фінансової стійкості в коротко- та довгостроковій перспективі.

Висновки до розділу 3

У третьому розділі було розглянуто основні напрями підвищення ефективності управління оборотними коштами на прикладі діяльності компанії ТОВ «Альбакор».[57].

Було виявлено, що в структурі управління оборотними коштами підприємства існують певні проблеми - зокрема, відсутність нормування виробничих запасів, недостатній контроль за станом дебіторської заборгованості та невизначеність нормативів запасів.[58]. Ці недоліки призводять до «заморожування» частини капіталу, що негативно впливає на ліквідність та швидкість обороту ресурсів.

Раціоналізація дебіторської заборгованості та вдосконалення кредитної політики дозволяють «Альбакору» прискорити надходження коштів від клієнтів, зменшити ризик прострочених платежів та підтримати стабільність грошових потоків у сезонні періоди, коли попит на продукцію високий.[59].

Автоматизовані системи моніторингу та обліку дебіторської заборгованості дозволяють швидко формувати звітність, відстежувати прострочені платежі та прогнозувати майбутні надходження[60]. Вони зменшують людський фактор, підвищують точність обліку і дають змогу оперативно приймати управлінські рішення.[61]. Важливо також постійно переглядати кредитну політику підприємства, адаптуючи її до змін ринкових умов і фінансового стану клієнтів.

Запровадити навчання персоналу - організація тренінгів та семінарів для відповідальних працівників із питань ефективного нормування оборотних коштів, використання нових програмних продуктів та методик контролю та регулярний аудит - проведення внутрішніх аудитів для перевірки дотримання встановлених нормативів, виявлення відхилень і причин їх виникнення.[62].

Впровадження запропонованих заходів дозволить підприємству підвищити ефективність використання оборотного капіталу, зміцнити фінансову стійкість, зменшити потребу у зовнішньому фінансуванні та

забезпечити стабільне функціонування навіть в умовах економічної нестабільності.[63]. У перспективі для ТОВ «Альбакор» доцільним є застосування помірною підходу до фінансування оборотних активів, який забезпечить збалансованість між ризиком і прибутковістю, дозволяючи підтримувати належний рівень ліквідності та конкурентоспроможності підприємства. .[64].

ВИСНОВКИ

У кваліфікаційній роботі магістра проведено аналіз теоретико-методичних та організаційних положень та розробка практичних рекомендацій щодо підвищення ефективності управління оборотними коштами підприємства.[65].

ТОВ «Альбакор» займається розведенням різних видів риб (наприклад, лосося, форелі, карпа та інших) на власних рибних фермах. Компанія має спеціалізовані технології, що дозволяють отримувати екологічно чисту продукцію.

Компанія використовує сучасне обладнання та передові технології для виготовлення продукції. Завдяки цьому ТОВ «Альбакор» забезпечує високу якість виробів і надає конкурентні ціни. Окрім того, компанія акцентує увагу на екологічних аспектах виробництва, застосовуючи ефективні та безпечні технології.

Компанія знаходиться у фазі активного росту, але працює з мінімальною рентабельністю, високим борговим навантаженням та значними ризиками ліквідності. Попри це, тренд 2023-2024 років показує відновлення фінансової стійкості та потенціал подальшого зміцнення.

Розглянуто підходи до визначення оборотних коштів за різними класифікаційними ознаками: за джерелами формування, характером участі у виробничому процесі, рівнем ліквідності та функціональним призначенням. Визначено, що ефективне управління оборотними коштами передбачає забезпечення оптимального співвідношення між прибутковістю і ліквідністю.[66].

Виявлено основні тенденції та проблеми у сфері управління оборотними коштами компанії ТОВ «Альбакор» на основі оцінки економічних показників діяльності за останні роки.[67].

Оцінка ефективності використання оборотних коштів ТОВ «Альбакор» (рибне підприємство) є важливою складовою фінансового аналізу, оскільки від

її результатів залежить здатність компанії підтримувати стабільність операцій та забезпечити фінансову стійкість.[68]. Враховуючи, що підприємство працює в специфічній галузі (рибне виробництво), його оборотні кошти мають особливості, пов'язані з сезонністю, витратами на сировину, обробку та зберігання продукції.

Компанія визнає фінансовий актив або поточні зобов'язання у Звіті про фінансовий стан лише тоді, коли вона стає стороною договору щодо відповідного інструменту.[69]. Фінансові активи та поточні зобов'язання компанія класифікує наступним чином: Фінансові активи за справедливою вартістю внаслідок переоцінки прибутку [70] або збитків включає активи, що перебувають у продажу, та активи, які вимірюються за справедливою вартістю при первинному визнанні [71] та визначаються для відображення відповідних змін прибутку або збитків. Інвестиції, утримувані до погашення, - це не фінансові активи з визначеними фіксованими платежами та строками погашення, щодо яких підприємство має реальний намір і здатність утримувати їх до моменту погашення. Після первісного визнання ці інвестиції відображаються за амортизованою вартістю.

Дослідили, що у компанії низька оборотність дебіторської заборгованості, яка призводить до замороження коштів, що могло б бути використано для оперативних витрат або інвестування в нові проекти, надмірно великі запаси, які збільшують витрати на зберігання і веде до непотрібного заморожування коштів у товарних залишках, незбалансованість між запасами, дебіторською заборгованістю та грошовими коштами[72]. Підприємству необхідно збільшити рівень ліквідних активів, щоб мати можливість швидше реагувати на зміни у попиті. Раціоналізація дебіторської заборгованості та вдосконалення кредитної політики дозволяють «Альбакору» прискорити надходження коштів від клієнтів, зменшити ризик прострочених платежів та підтримати стабільність грошових потоків у сезонні періоди, коли попит на продукцію високий.

Таке коригування дозволяє уникати непередбачених дефіцитів грошових коштів, забезпечує гнучкість ведення бізнесу та підвищує ефективність

управління дебіторською заборгованістю. Загалом, комплексне застосування цих заходів сприяє своєчасному надходженню коштів, зменшенню фінансових ризиків і підвищенню ліквідності підприємства, забезпечуючи стабільний фінансовий стан і ефективне використання оборотних коштів.

Згідно з наявними даними, ТОВ «Альбакор» стабільно працює на ринку та має добре розвинену фінансову структуру. Підприємство активно розвивається, інвестує в нові технології та розширює виробничі потужності.

Впровадження запропонованих заходів дозволить підприємству підвищити ефективність використання оборотного капіталу, зміцнити фінансову стійкість, зменшити потребу у зовнішньому фінансуванні та забезпечити стабільне функціонування навіть в умовах економічної нестабільності. У перспективі для ТОВ «Альбакор» доцільним є застосування помірному підходу до фінансування оборотних активів, який забезпечить збалансованість між ризиком і прибутковістю, дозволяючи підтримувати належний рівень ліквідності та конкурентоспроможності підприємства.

Компанія працює по всій Україні, а також може мати партнерства або контракти з міжнародними компаніями, що розширює її можливості.

Запропоновані стратегії є комплексними та можуть бути інтегровані в загальну фінансову політику підприємства для посилення його конкурентоспроможності та підвищення фінансової стійкості в коротко- та довгостроковій перспективі.

Аналіз фінансової звітності підприємства за 2022-2024 роки засвідчує стійке зростання обсягів чистого доходу від реалізації продукції, що є позитивною тенденцією для діяльності компанії.

У цілому фінансовий стан ТОВ «Альбакор» можна оцінити як задовільний з тенденцією до покращення.

Таким чином, можна зробити висновок, що ефективне управління оборотними коштами є визначальним чинником фінансової стійкості, рентабельності та конкурентоспроможності підприємства. Система управління оборотним капіталом має ґрунтуватися на принципах раціональності,

економічної доцільності, збалансованості ризику та прибутковості. Загалом проведене дослідження підтвердило, що системний підхід до управління оборотними коштами сприяє досягненню високих результатів господарської діяльності та створює умови для сталого розвитку підприємства в умовах ринкової економіки.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Білик М. Д. Управління фінансами державних підприємств. - К.: “Знання”, 2018 - 312 с. URL: <https://rep.nuos.edu.ua> (дата звернення: 17.05.2025)
2. Блонська В. І. Вдосконалення системи управління оборотними коштами торговельного підприємства / В. І. Блонська, Н. Б. Толопка // Наука й економіка. - 2017 - № 3 (19). - С. 122-130. URL: <https://rep.nuos.edu.ua> (дата звернення: 18.05.2025)
3. Рудюк Л. В. Еволюція категорії «оборотний капітал» / Л. В. Рудюк // Науковий вісник Академії муніципального управління. Серія «Економіка» : зб. наук. праць. - 2018 - № 7. URL: <https://rep.nuos.edu.ua> (дата звернення: 18.05.2025)
4. Сікетіна Н. Г., Іпатова А. П., Овод М. А. Аналіз ефективності використання оборотних активів підприємства. Вісник НТУ «ХП». 2018 URL: <https://repository.kpi.kharkov.ua/server/api/core/bitstreams/6d87a740-8b75-4990-88bfe2996e9c1360/content> (дата звернення: 19.05.2025).
5. Турчак В. В., Жукова О. А., Управління оборотними активами як складова ділової активності підприємства. Подільський науковий вісник URL: https://pny.in.ua/images/Magazine/1_2024/Turchak_Zhukova.pdf (дата звернення: 06.06.2025).
6. Лисьонкова Н. М., Захарчук В. Ю. Підвищення ефективності управління оборотними активами підприємства. Приазовський економічний вісник, 2018. URL: http://pev.kpu.zp.ua/journals/2018/5_10_uk/63.pdf (дата звернення: 06.06.2025).
7. Рудова К. Р. Формування системи конкурентних переваг для підприємства URL: <https://confcontact.com/2024-ekonomika-i-menedzhment/Zbirnyk-konferentsiyi-2024-Tom-2.pdf> (дата звернення: 06.06.2025).
8. Семенча І. Є., Гутирчик І. Ю. Система методів оцінювання конкурентної позиції підприємства URL: <https://confcontact.com/2024->

ekonomika-i-menedzhment/Zbirnyk-konferentsiyi-2024-Tom-2.pdf (дата звернення: 06.06.2025).

9. Калашнюк Д. О., Матвієнко А. В., Виговський В. Г. Управління оборотними активами як складової майнового стану підприємства URL: <https://conf.ztu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/540.pdf> (дата звернення: 10.06.2025)

10. Фінанси підприємств: Навч. пос.: курс лекцій/ За ред. д-р екон. наук, проф.: URL: <https://doc4web.ru/finansi-/analiz-finansovogospodarskoi-diyalnosti-pidpriemstva-na-prikladi.html> (дата звернення: 10.06.2025)

11. Основи економічної теорії: політекономічний аспект: Підручник/ За ред. Г.Н. Климка, В.П. Нестеренка. - К.: URL: <https://doc4web.ru/finansi-/analiz-finansovogospodarskoi-diyalnosti-pidpriemstva-na-prikladi.html> (дата звернення: 10.06.2025)

12. Мец В.О. Економічний аналіз фінансових результатів та фінансового стану підприємства: Навч. посібник. К.: КНЕУ - 2008. - 132с. URL: <https://doc4web.ru/finansi-/analiz-finansovogospodarskoi-diyalnosti-pidpriemstva-na-prikladi.html> (дата звернення: 10.06.2025)

13. Основи економічної теорії: політекономічний аспект: Підручник/ За ред. Г.Н. Климка, В.П. Нестеренка. - К.: Вища шк.; Знання, 2007. - 743 с. URL: <https://doc4web.ru/finansi-/analiz-finansovogospodarskoi-diyalnosti-pidpriemstva-na-prikladi.html> (дата звернення: 10.06.2025)

14. Опарін В.М. Фінанси. Загальна теорія: Навчальний посібник - К: КНЕУ, 2008. - 164с. URL: <https://doc4web.ru/finansi-/analiz-finansovogospodarskoi-diyalnosti-pidpriemstva-na-prikladi.html> (дата звернення: 10.06.2025)

15. Балабанов І.Т. Основи фінансового менеджменту. Навчальний посібник. - М.: Фінанси і статистика, 2003р. URL: <https://dSPACE.kntu.kr.ua/server/api/core/bitstreams/8bdd5abf-5bab-4171-bdc9-b1194db381c9/content> (дата звернення: 15.06.2025)

16. Попиченко Д. А. Проблеми складу і структури обігових активів сільськогосподарських підприємств та їх ефективне використання URL: [http://www.irbisnbuv.gov.ua/cgibin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=Nvkhdu_en_2016_18\(2\)___46](http://www.irbisnbuv.gov.ua/cgibin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=Nvkhdu_en_2016_18(2)___46) (дата звернення: 15.06.2025).

17. Ковальов В.В. Фінансовий аналіз: Управління капіталом. Вибір інвестицій. Аналіз звітності. - - М.: Фінанси і статистика, 2000р. URL: <https://dspace.kntu.kr.ua/server/api/core/bitstreams/8bdd5abf-5bab-4171-bdc9-b1194db381c9/content> (дата звернення: 15.06.2025)

18. Тітенко З.М., Капля З.М. Теоретичні основи механізму управління фінансовою стійкістю підприємства. Ефективна економіка. 2024. № 2. URL: <https://nayka.com.ua/index.php/ee/article/view/3127> (дата звернення: 15.06.2025)

19. Мордань Є.Ю., Сумченко А.О. Методичний підхід до побудови системи управління оборотними активами підприємства. Вісник Сумського державного університету. Серія. Економіка. 2019. № 4. С. 24-34. (дата звернення: 15.06.2025)

20. Олександренко І.В. Управління фінансовою діяльністю сільськогосподарських підприємств в Україні. Бізнес Інформ. 2024. № 2. С.194-201. (дата звернення: 15.06.2025)

21. Олійник Т.І., Чичотка В.В. Планування та обґрунтування напрямів стратегічного управління підприємством. Економіка. Фінанси. 2024. № 8. С. 79-83. (дата звернення: 15.06.2025)

22. Попрозман О.І., Опанасенко О.М. Управління фінансовими ресурсами для оптимізації витрат підприємства. Формування ринкових відносин в Україні. 2024. № 1. С. 79-87. (дата звернення: 15.06.2025)

23. Причепа І.В., Лесько О.Й., Сметанюк О.А. Сутність і роль оборотних засобів в системі ефективного управління виробничокомерційними бізнес-процесами. Modern Economics. 2024. № 43(2024). С. 96-101.

24. Кулеша К.В., Андрушкевич З.М., Остапчук О.В. Впровадження інноваційних методів та технологій продажів у діяльність підприємства. Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. 2019. № 5. С. 157-161. URL: <http://confcontact.com/2024-ekonomika-i-menedzhment/Zbirnyk-konferentsiyi-2024-Tom-2.pdf> (дата звернення: 28.06.2025)

25. Полякова Ю.В., Новосад З.Г., Надь Г.О. Інновації у торговельній діяльності: виклики для споживчої кооперації. Приазовський економічний вісник. 2020. Вип. 1 (18). С. 44-5 URL: <http://confcontact.com/2024-ekonomika-i-menedzhment/Zbirnyk-konferentsiyi-2024-Tom-2.pdf> (дата звернення: 28.06.2025)

26. Райзберг, Б.А. Словарь современных экономических терминов / Б.А. Райзберг, Л. Ш. Лозовский. 4-е изд. М.: Айрис-пресс, 2008. 480 с. <http://confcontact.com/2024-ekonomika-i-menedzhment/Zbirnyk-konferentsiyi-2024-Tom-2.pdf> (дата звернення: 28.06.2025)

27. Бланк И.А. Финансовый менеджмент: Ученый курс / И.А. Бланк. 2-е изд., перераб. и доп. К.: Эльга, Ника-центр, 2004. 656 с. URL: <https://ej.journal.kspu.edu/index.php/ej/article/view/355> (дата звернення: 05.07.2025)

28. Іванілов О.С. Механізм управління дебіторською заборгованістю підприємства / О.С. Іванілов, В.В. Сманило, Є.В. Дубровська // Актуальні проблеми економіки. 2010. № 1. С. 156-163. URL: <https://ej.journal.kspu.edu/index.php/ej/article/view/355> (дата звернення: 05.07.2025)

29. Сіренко Н.М. Вдосконалення управління дебіторською та кредиторською заборгованістю підприємства / Н.М. Сіренко, О.В. Смирнова // Агросвіт. 2011. URL: <https://ej.journal.kspu.edu/index.php/ej/article/view/355> (дата звернення: 10.07.2025)

30. Про затвердження Положення (стандарту) бухгалтерського обліку № 10 «Дебіторська заборгованість»: Наказ Міністерства Фінансів України від 08.10.1999 р. № 237 (ред. від 09.08.2013 р.) URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0725-99> (дата звернення: 10.07.2025)

31. Онисько С. Управління дебіторською заборгованістю у сучасних умовах господарювання [Електронний ресурс] / С. Онисько, О. Рубай // Вісник Львівського національного аграрного університету. Сер.: Економіка АПК. 2013. № 20(1). С. 154-157. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vlnau_econ_2013_20\(1\)__26](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vlnau_econ_2013_20(1)__26) (дата звернення: 10.07.2025)
32. Пасінович І.І. Актуальні проблеми аналізу і управління дебіторською заборгованістю підприємства [Електронний ресурс] / І.І. Пасінович, О.М. Шевчук. // Економіка. Управління. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/eui_2013_2_65 (дата звернення: 13.07.2025)
33. Бардадим М.В. Ефективне управління дебіторською заборгованістю підприємств [Електронний ресурс] / М.В. Бардадим // Економічні науки. Сер.: Облік і фінанси. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecnof_2012_9\(1\)__84](http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecnof_2012_9(1)__84) (дата звернення: 13.07.2025)
34. Цибилук О.Ю. Формування та облік резерву сумнівних боргів в системі управління дебіторською заборгованістю / О.Ю. Цибилук, Н.Л. Шишкова // Вісник соціально-економічних досліджень. 2012. Вип. 1. С. 374-378. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vsed_2012_1_57 (дата звернення: 30.07.2025)
35. Сайт Приватного товариства. URL: <http://khk.pat.ua/> (дата звернення: 30.07.2025)
36. Верховод М. С., Смолянська О. Ю. Шляхи підвищення ефективності управління оборотними активами підприємства <https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/studconf/365.pdf> (дата звернення: 10.09.2025).
37. Лисьонкова Н. М., Захарчук В. Ю. Підвищення ефективності управління оборотними активами підприємства. Приазовський економічний вісник, випуск 5(10) 2018. URL: http://pev.kpu.zp.ua/journals/2018/5_10_uk/63.pdf (дата звернення: 15.09.2025).
38. Шепелевич В. В. Проблеми в управлінні оборотними активами та шляхи їх подолання. Агросвіт № 14, 2014. URL: http://www.agrosvit.info/pdf/14_2014/15.pdf (дата звернення: 15.09.2025).

39. Ринковий ризик URL:
https://stud.com.ua/58499/menedzhment/rinkoviy_rizik (дата звернення:
 17.09.2025).

40. Окрема фінансова звітність ТОВ Альбакор за 2024р. URL:
<https://ub.kiev.ua/finansova-ta-insha-informatsiia/okrema-finansovazvitnist-dat> (дата
 звернення: 17.09.2025).

41. Морозюк Д. І. Сучасні методи управління оборотним капіталом підприємств та оцінка їх ефективності. Економічна наука. Інвестиції: практика та досвід № 1/2015. URL: http://www.investplan.com.ua/pdf/1_2015/25.pdf (дата звернення: 18.09.2025).

42. Терещенко Л. О., Гужко С., Шайкан А. В. Управлінські інформаційні системи : підручник. Київ : КНЕУ, 2008. 485 с. URL:
[file:///C:/Users/dubinina.ao/Downloads/572-
 %D0%A2%D0%B5%D0%BA%D1%81%D1%82%20%D1%81%D1%82%D0%B0
 %D1%82%D1%82%D1%96-548-1-10-20210908.pdf](file:///C:/Users/dubinina.ao/Downloads/572-%D0%A2%D0%B5%D0%BA%D1%81%D1%82%20%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%82%D1%96-548-1-10-20210908.pdf) (дата звернення: 18.09.2025).

43. Офіційний сайт ТОВ «Альбакор» URL: <https://kliongroup.com/> (дата
 звернення: 18.09.2025).

44. Шаповалов А. А. Сутність та роль оборотних активів в господарській діяльності та кругообігу коштів підприємств. URL:
[https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/5725/1/studentresearchj
 urnal158-05.pdf](https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/5725/1/studentresearchjournal158-05.pdf) (дата звернення: 18.09.2025).

45. Тютюнник Ю. М., Дорогань-Писаренко Л. О., Тютюнник С. В. Фінансовий аналіз : навч. посіб. Полтава. Видавництво ПП «Астроя». 2020. 434 с(дата звернення: 18.09.2025).

46. Насібова О.В. Теоретичні аспекти оптимізації оборотних коштів підприємства. URL: https://economyandsociety.in.ua/journals/18_ukr/111.pdf (дата
 звернення: 18.09.2025).

47. Райтер Н.І. Аналіз власного капіталу сільськогосподарських підприємств [Електронний ресурс] – URL: <http://irbisnbuv.gov.ua/cgi->

bin/opac/search.exe?c21com=2&i21dbn=ujrn&p21dbn= (дата звернення: 18.09.2025).

48. Філатова З. Напрями формування системи управління обіговими активами / З Філатова, А. Ротанова [Електронний ресурс]. URL: http://nbuv.gov.ua/old_jrn/Soc_Gum/ppei/2011_29/Filat.pdf (дата звернення: 18.09.2025).

49. Сікетіна Н. Г., Іпатова А. П., Овод М. А. Аналіз ефективності використання оборотних активів підприємства. Вісник НТУ «ХП». 2018. №47(1323).С.78-81.URL: <https://repository.kpi.kharkov.ua/server/api/core/bitstreams/6d87a740-8b75-4990-88bfe2996e9c1360/content> (дата звернення:19.09.2025).

50. Роганова Г. О. Удосконалення класифікації оборотних коштів підприємств. БІЗНЕСІНФОРМ № 2 2014. URL: https://www.businessinform.net/export_pdf/business-inform-2014-2_0-pages-308_313.pdf (дата звернення:19.09.2025).

51. Мазур Д., Мазур О., Мазур Г. Формування та використання оборотних коштів в системі управління фінансовим станом підприємства. Вісник ХНУ Економічна наука, 2023. URL: <https://heraldes.khmnmu.edu.ua/index.php/heraldes/article/view/381/387> (дата звернення: 19.09.2025).

52. Сутність, структура та роль оборотного капіталу. URL: <https://buklib.net/books/24863/> (дата звернення: 20.09.2025).

53. Ліснічук О.А. Комплексна оцінка платоспроможності машинобудівних підприємств: методологічний і прикладний аспекти / Ліснічук О.А. // Науковий вісник НУДПСУ URL: <https://ekmair.ukma.edu.ua/server/api/core/bitstreams/348f0e69-39aa-46eb-8bfa-aaf0ded76d81/content> (дата звернення: 20.09.2025).

54. Алексєєва А.І. Комплексний економічний аналіз управлінської діяльності: навчальний посібник, 2011 р. с. 705. URL:

<https://ekmair.ukma.edu.ua/server/api/core/bitstreams/348f0e69-39aa-46eb-8bfa-aaf0ded76d81/content> (дата звернення: 20.09.2025).

55. О.О. Скидан Проблеми розвитку малого бізнесу та особливості їх вирішення. URL: https://kntu.kr.ua/doc/zbirnyki/zapiski/12_I_2012.pdf(дата звернення: 20.09.2025).

56. Ю.В. Руденко Роль грошових потоків в управлінні фінансами підприємств. URL: https://kntu.kr.ua/doc/zbirnyki/zapiski/12_I_2012.pdf(дата звернення: 20.09.2025).

57. А.О. Флорінська, І.Л.Загреба Мито як фіскальний ресурс державного бюджету України. URL: https://kntu.kr.ua/doc/zbirnyki/zapiski/12_I_2012.pdf(дата звернення: 20.09.2025).

58. Цал-Цалко, Ю.С. Фінансова звітність підприємства та її аналіз URL: <https://ekmair.ukma.edu.ua/server/api/core/bitstreams/348f0e69-39aa-46eb-8bfa-aaf0ded76d81/content> (дата звернення: 20.09.2025).

59. Кривицька О.Р. Планування прибутку підприємства при визначенні стратегії його розвитку / О.Р. Кривицька // Фінанси України, 2005, N № 3. URL: <https://ekmair.ukma.edu.ua/server/api/core/bitstreams/348f0e69-39aa-46eb-8bfa-aaf0ded76d81/content> (дата звернення: 20.09.2025).

60. Ермасова Н.Б. Финансовый менеджмент: конспект лекций / Н.Б. Ермасова. – М.: Юрайт-Издат, 2007. – 192с. <https://ekmair.ukma.edu.ua/server/api/core/bitstreams/348f0e69-39aa-46eb-8bfa-aaf0ded76d81/content> (дата звернення: 20.09.2025).

61. Насибова О.В., Придатченко Б.Ю., «Оптимізація оборотних коштів» 2018 URL: http://economyandsociety.in.ua/journal/18_ukr/111.pdf (дата звернення: 20.09.2025).

62. Підвищення ефективності управління оборотними активами на підприємстві сфери послуг URL: <https://dspace.kntu.kr.ua/server/api/core/bitstreams/630ac996-5c77-469c-9a49-75a019d67622/content>(дата звернення: 20.09.2025).

63. І.В. Мелющенко Банківське споживче кредитування в Україні. Аналіз та перспективи розвитку URL: https://kntu.kr.ua/doc/zbirnyki/zapiski/12_I_2012.pdf (дата звернення: 22.09.2025).
64. А.Є. Погребняк Удосконалення управління продуктами банку в умовах фінансової кризи URL: https://kntu.kr.ua/doc/zbirnyki/zapiski/12_I_2012.pdf (дата звернення: 22.09.2025).
65. М.С. Спічка, Л.М. Фільштейн Стан використання трудового потенціалу: пропозиції щодо поліпшення URL: https://kntu.kr.ua/doc/zbirnyki/zapiski/12_I_2012.pdf (дата звернення: 22.09.2025).
66. Н.В. Гаврилова, М.О. Грешнікова Перспективи розвитку кредитних спілок в Україні. URL: https://kntu.kr.ua/doc/zbirnyki/zapiski/12_I_2012.pdf (дата звернення: 25.09.2025).
67. Н.В.Гаврилова, Д.С. Ричкова Оцінка діяльності ломбардних установ в Україні URL: https://kntu.kr.ua/doc/zbirnyki/zapiski/12_I_2012.pdf (дата звернення: 25.09.2025).
68. Н.В. Гаврилова, Ю.В. Стецик Інвестиційна діяльність комерційних банків. URL: https://kntu.kr.ua/doc/zbirnyki/zapiski/12_I_2012.pdf (дата звернення: 25.09.2025).
69. Н.В. Гаврилова, І.В. Нечепорук Оцінка діяльності інвестиційних фондів та компаній в Україні URL: https://kntu.kr.ua/doc/zbirnyki/zapiski/12_I_2012.pdf (дата звернення: 27.09.2025).
70. Є.Г. Артоуз, В.П. Резніченко Використання екологічних енергозберігаючих технологій при утилізації відходів сільськогосподарського виробництва. URL: https://kntu.kr.ua/doc/zbirnyki/zapiski/12_I_2012.pdf (дата звернення: 27.09.2025).
71. Ярмак О.В., Меженський М.Ю. Прогнозування фінансової стійкості підприємства. Інфраструктура ринку. 2020. Вип. 48. С. 262-266. URL: <https://dspace.dsau.dp.ua/bitstream/123456789/11377/1/%D0%A8%D0%B0D0%BF%D0%BA%D0%B0%20%D0%AF.%20%D0%86..pdf>(дата звернення: 27.09.2025).

72. Музика О. А. Доходи місцевих бюджетів за українським законодавством монографія / О. А. Музика. – К. : Атіка, 2004. – 344 с. URL: <https://api.dspace.wunu.edu.ua/api/core/bitstreams/a1416945-f8be-4380-84cc-1f7b99ac4090/content> (дата звернення: 27.09.2025).

Додаток А
Звітність ТОВ «Альбакор»

Баланс (Звіт про фінансовий стан)

Форма № 1

Код за ДКУД

1801001

на 31.12.2022 р.

Актив	Код рядка	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	20,00	8,00
первісна вартість	1001	327,00	327,00
накопичена амортизація	1002	307,00	319,00
Незавершені капітальні інвестиції	1005	863,00	13 649,00
Основні засоби	1010	23 678,00	90 150,00
первісна вартість	1011	37 707,00	115 492,00
знос	1012	14 029,00	25 342,00
Інвестиційна нерухомість	1015	0	-
Довгострокові біологічні активи	1020	0	-
Довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в	1030	0	-
інші фінансові інвестиції	1035	0	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	0	-
Відстрочені податкові активи	1045	0	-
Інші необоротні активи	1090	0	-
Усього за розділом I	1095	24 561,00	103 807,00
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	782 771,00	381 633,00
Поточні біологічні активи	1110	0	-
Дебіторська заборгованість за продукцію,	1125	237 996,00	225 500,00
Дебіторська заборгованість за			
за виданими авансами	1130	144 493,00	583 100,00
з бюджетом	1135	2 653,00	39,00
у тому числі з податку на прибуток	1136	0	-

Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	996,00	449 390,00
Поточні фінансові інвестиції	1160	0	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	7 675,00	27 979,00
Витрати майбутніх періодів	1170	0	-
Інші оборотні активи	1190	854,00	1 457,00
Усього за розділом II	1195	1 177 438,00	1 669 098,00
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0	-
Баланс	1300	1 201 999,00	1 772 905,00

Пасив	Код рядка	На початок звітної періоду	На кінець звітної періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований капітал	1400	76 629,00	76 629,00
Капітал у дооцінках	1405	0	-
Додатковий капітал	1410	0	-
Резервний капітал	1415	0	-
Нерозподілений прибуток (непокритий)	1420	-97 151,00	-72 587,00
Неоплачений капітал	1425	(0)	(-)
Вилучений капітал	1430	(0)	(-)
Усього за розділом I	1495	-20 522,00	4 042,00
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	0	-
Довгострокові кредити банків	1510	0	-
Інші довгострокові зобов'язання	1515	0	-
Довгострокові забезпечення	1520	0	-
Цільове фінансування	1525	0	-
Усього за розділом II	1595	0	0
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	323 289,00	375 273,00
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	0	-
товари, роботи, послуги	1615	273 240,00	248 781,00
розрахунками з бюджетом	1620	13,00	10 635,00
у тому числі з податку на прибуток	1621	0	-
розрахунками зі страхування	1625	0	-
розрахунками з оплати праці	1630	113,00	20,00
Поточні забезпечення	1660	0	-
Доходи майбутніх періодів	1665	0	-
Інші поточні зобов'язання	1690	620 585,00	1 126 375,00
Усього за розділом III	1695	1 222 521,00	1 768 863,00
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та	1700	0	-
Баланс	1900	1 201 999,00	1 772 905,00

Додаток Б
Звітність ТОВ «Альбакор»

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)

Рік 2022

Форма № 2		Код за ДКУД	1801003
I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ			
Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	3 675 507,00	3 934 725,00
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	3 271 893,00	3 658 785,00
Валовий: прибуток	2090	403 614,00	275 940,00
збиток	2095	(-)	
Інші операційні доходи	2120	49 719,00	73 977,00
Адміністративні витрати	2130	30 453,00	31 181,00
Витрати на збут	2150	217 365,00	183 089,00
Інші операційні витрати	2180	129 248,00	40 852,00
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	76 267,00	94 795,00
збиток	2195	(-)	(-)
Дохід від участі в капіталі	2200	-	0
Інші фінансові доходи	2220	-	0
Інші доходи	2240	2,00	0
Фінансові витрати	2250	42 310,00	52 868,00
Втрати від участі в капіталі	2255	(-)	(0)
Інші витрати	2270	(-)	(0)
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	33 959,00	41 927,00
збиток	2295	(-)	(-)
Витрати (дохід) з податку на	2300	-9 395,00	-4,00
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після	2305	-	0
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	24 564,00	41 923,00
збиток	2355	(-)	(-)
II. СУКУПНИЙ ДОХІД			

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних	2400	-	0
Дооцінка (уцінка) фінансових	2405	-	0
Накопичені курсові різниці	2410	-	0
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	0
Інший сукупний дохід	2445	-	0
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	0	0
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	0	0
Сукупний дохід (сума рядків 2450, 2455, 2460)	2465	24 564,00	41 923,00

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	26 264,00	5 517,00
Витрати на оплату праці	2505	50 082,00	44 424,00
Відрахування на соціальні	2510	11 305,00	9 884,00
Амортизація	2515	11 367,00	7 261,00
Інші операційні витрати	2520	278 017,00	187 926,00
Разом	2550	377 035,00	255 012,00

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих	2600	-	-
Скоригована середньорічна	2605	-	-
Чистий прибуток (збиток) на	2610	-	-
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-	-
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	0

Додаток В
Звітність ТОВ «Альбакор»

**Баланс (Звіт про
 фінансовий стан)**

Форма № 1

Код за ДКУД

1801001

на 31.12.2023 р.

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	8,00	0
первісна вартість	1001	327,00	327,00
накопичена амортизація	1002	319,00	327,00
Незавершені капітальні інвестиції	1005	13 649,00	9 795,00
Основні засоби	1010	90 150,00	70 095,00
первісна вартість	1011	115 492,00	111 873,00
знос	1012	25 342,00	41 778,00
Інвестиційна нерухомість	1015	0	-
Довгострокові біологічні активи	1020	0	-
Довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в	1030	0	-
інші фінансові інвестиції	1035	0	-
Довгострокова дебіторська	1040	0	-
Відстрочені податкові активи	1045	0	-
Інші необоротні активи	1090	0	-
Усього за розділом I	1095	103 807,00	79 890,00
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	381 633,00	629 647,00
Поточні біологічні активи	1110	0	-
Дебіторська заборгованість за	1125	225 500,00	285 228,00
Дебіторська заборгованість за			
за виданими авансами	1130	583 100,00	763 629,00
з бюджетом	1135	39,00	8 672,00
у тому числі з податку на прибуток	1136	0	-

Інша поточна дебіторська	1155	449 390,00	45 685,00
Поточні фінансові інвестиції	1160	0	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	27 979,00	15 798,00
Витрати майбутніх періодів	1170	0	-
Інші оборотні активи	1190	1 457,00	2 181,00
Усього за розділом II	1195	1 669 098,00	1 750 840,00
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0	-
Баланс	1300	1 772 905,00	1 830 730,00

Пасив	Код рядка	На початок звітної періоду	На кінець звітної періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований капітал	1400	76 629,00	76 629,00
Капітал у дооцінках	1405	0	-
Додатковий капітал	1410	0	-
Резервний капітал	1415	0	-
Нерозподілений прибуток (непокритий	1420	-72 587,00	-68 361,00
Неоплачений капітал	1425	(0)	(-)
Вилучений капітал	1430	(0)	(-)
Усього за розділом I	1495	4 042,00	8 268,00
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	0	-
Довгострокові кредити банків	1510	0	-
Інші довгострокові зобов'язання	1515	0	-
Довгострокові забезпечення	1520	0	-
Цільове фінансування	1525	0	-
Усього за розділом II	1595	0	0
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	375 273,00	408 718,00
Поточна кредиторська заборгованість за:	1610	0	-
довгостроковими зобов'язаннями			
товари, роботи, послуги	1615	248 781,00	323 966,00
розрахунками з бюджетом	1620	10 635,00	31,00
у тому числі з податку на прибуток	1621	0	-
розрахунками зі страхування	1625	0	-
розрахунками з оплати праці	1630	20,00	-
Поточні забезпечення	1660	0	-
Доходи майбутніх періодів	1665	0	-
Інші поточні зобов'язання	1690	1 126 375,00	1 085 814,00
Усього за розділом III	1695	1 768 863,00	1 822 462,00
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та	1700	0	-
Баланс	1900	1 772 905,00	1 830 730,00

Додаток Г
Звітність ТОВ «Альбакор»

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)

Рік 2023

Форма № 2		Код за ДКУД	1801003
I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ			
Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	4 546 044,00	3 675 507,00
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	4 136 847,00	3 271 893,00
Валовий: прибуток	2090	409 197,00	403 614,00
збиток	2095	(-)	
Інші операційні доходи	2120	67 771,00	49 719,00
Адміністративні витрати	2130	36 503,00	30 453,00
Витрати на збут	2150	282 092,00	217 365,00
Інші операційні витрати	2180	74 075,00	129 248,00
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	84 298,00	76 267,00
збиток	2195	(-)	(-)
Дохід від участі в капіталі	2200	-	0
Інші фінансові доходи	2220	-	0
Інші доходи	2240	-	2,00
Фінансові витрати	2250	50 991,00	42 310,00
Втрати від участі в капіталі	2255	(-)	(0)
Інші витрати	2270	29 081,00	(0)
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	4 226,00	33 959,00
збиток	2295	(-)	(-)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-	-9 395,00
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	0
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	4 226,00	24 564,00
збиток	2355	(-)	(-)
II. СУКУПНИЙ ДОХІД			

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	0
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	0
Накопичені курсові різниці	2410	-	0
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	0
Інший сукупний дохід	2445	-	0
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	0	0
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після	2460	0	0
Сукупний дохід (сума рядків 2450, 2455 та 2460)	2465	4 226,00	24 564,00

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	13 281,00	26 264,00
Витрати на оплату праці	2505	54 789,00	50 082,00
Відрахування на соціальні заходи	2510	12 189,00	11 305,00
Амортизація	2515	20 704,00	11 367,00
Інші операційні витрати	2520	301 172,00	278 017,00
Разом	2550	402 135,00	377 035,00

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	-	-
Скоригована середньорічна кількість	2605	-	-
Чистий прибуток (збиток) на одну просту	2610	-	-
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-	-
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	0

Додаток Г
Звітність ТОВ «Альбакор»

**Баланс (Звіт про
фінансовий стан)**

Форма № 1

Код за ДКУД

1801001

на 31.12.2024 р.

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	0	21,00
первісна вартість	1001	327,00	361,00
накопичена амортизація	1002	327,00	340,00
Незавершені капітальні інвестиції	1005	9 795,00	2 149,00
Основні засоби	1010	70 095,00	108 861,00
первісна вартість	1011	111 873,00	178 947,00
знос	1012	41 778,00	70 086,00
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-
первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	-	-
знос інвестиційної нерухомості	1017	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	-	-
накопичена амортизація довгострокових біологічних	1022	-	-
Довгострокові фінансові			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших	1030	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	-	-
Заборгованість за внесками до статутного капіталу інших	1036	-	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	-	-

Відстрочені податкові активи	1045	-	-
Гудвіл	1050	-	-
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	-	-
Залишок коштів у централізованих страхових	1065	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	79 890,00	111 031,00
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	629 647,00	1 087 791,00
виробничі запаси	1101	84 737,00	92 611,00
незавершене будівництво	1102	-	-
готова продукція	1103	-	-
товари	1104	544 910,00	995 180,00
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Депозити перестрахування	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи,	1125	285 228,00	379 671,00
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	1130	763 629,00	484 055,00
з бюджетом	1135	8 672,00	79 986,00
у тому числі з податку на	1136	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих	1140	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх	1145	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	45 685,00	7 503,00
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	15 798,00	11 635,00
готівка	1166	869,00	2 809,00
рахунки в банках	1167	14 929,00	5 691,00
Витрати майбутніх періодів	1170	-	-
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	-	-
у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1181	-	-
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	-	-
резервах незароблених премій	1183	-	-
інших страхових резервах	1184	-	-
Інші оборотні активи	1190	2 181,00	30 011,00
Усього за розділом II	1195	1 750 840,00	2 080 652,00
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та	1200	-	-
Баланс	1300	1 830 730,00	2 191 683,00

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			

Зареєстрований капітал	1400	76 629,00	76 629,00
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у дооцінках	1405	-	-
Додатковий капітал	1410	-	-
емісійний дохід	1411	-	-
накопичені курсові різниці	1415	-	-
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	-68 361,00	-41 474,00
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Вилучений капітал	1430	(-)	(-)
Інші резерви	1435	-	-
Усього за розділом I	1495	8 268,00	35 155,00
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові	1500	-	-
Пенсійні зобов'язання	1505	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	-	-
Інші довгострокові зобов'язання	1515	-	7 844,00
Довгострокові забезпечення	1520	-	-
довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	-	-
Цільове фінансування	1525	-	-
благодійна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	-	-
у тому числі: резерв довгострокових зобов'язань	1531	-	-
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	-	-
резерв незароблених премій	1533	-	-
інші страхові резерви	1534	-	-
Інвестиційні контракти	1535	-	-
Призовий фонд	1540	-	-
Резерв на виплату джек-поту	1545	-	-
Усього за розділом II	1595	0	7 844,00
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	408 718,00	448 458,00
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	323 966,00	582 658,00
розрахунками з бюджетом	1620	31,00	2 040,00
у тому числі з податку на	1621	-	1 961,00
розрахунками зі страхування	1625	-	13,00
розрахунками з оплати праці	1630	-	11,00
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними	1635	3 933,00	2 124,00
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з	1640	-	-

Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх	1645	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за страховою	1650	-	-
Поточні забезпечення	1660	-	-
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	1 085 814,00	1 113 380,00
Усього за розділом III	1695	1 822 462,00	2 148 684,00
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу та	1700	-	-
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	-	-
Баланс	1900	1 830 730,00	2 191 683,00

Додаток Д
Звітність ТОВ «Альбакор»

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)

Рік 2024

Форма № 2		Код за ДКУД	1801003
I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ			
Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	6 125 349,00	4 546 044,00
Чисті зароблені страхові премії	2010	-	-
премії підписані, валова сума	2011	-	-
премії, передані у перестраховання	2012	-	-
зміна резерву незароблених премій,	2013	-	-
зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	-	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	5 531 382,00	4 136 847,00
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	-	-
Валовий: прибуток	2090	593 967,00	409 197,00
збиток	2095	(-)	
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових	2105	-	-
Дохід (витрати) від згині інших	2110	-	-
зміна інших страхових резервів,	2111	-	-
зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	-	-
Інші операційні доходи	2120	44 807,00	67 771,00
у тому числі:			
дохід від зміни вартості і активів, які оцінюються за справедливою	2121	-	-
дохід від первісного визнання біологічних активів і	2122	-	-
дохід від використання коштів, вивільнених від	2123	-	-
Адміністративні витрати	2130	39 329,00	36 503,00
Витрати на збут	2150	416 444,00	282 092,00
Інші операційні витрати	2180	70 684,00	74 075,00
у тому числі:			
витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	-	-

витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	112 317,00	84 298,00
збиток	2195	(-)	(-)
Дохід від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	-	-
Інші доходи	2240	-	-
у тому числі:			
дохід від благодійної допомоги	2241	-	-
Фінансові витрати	2250	67 333,00	50 991,00
Втрати від участі в капіталі	2255	(-)	(-)
Інші витрати	2270	8 750,00	29 081,00
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	-	-
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	36 234,00	4 226,00
збиток	2295	(-)	(-)
Витрати (дохід) з податку на	2300	-9 347,00	-
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	26 887,00	4 226,00
збиток	2355	(-)	(-)
II. СУКУПНИЙ ДОХІД			
Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних	2400	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	0	0
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	0	0
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	26 887,00	4 226,00
III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ			
Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	11 901,00	13 281,00
Витрати на оплату праці	2505	85 762,00	54 789,00
Відрахування на соціальні заходи	2510	19 212,00	12 189,00
Амортизація	2515	30 514,00	20 704,00
Інші операційні витрати	2520	387 718,00	301 172,00
Разом	2550	535 107,00	402 135,00

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ			
Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих	2600	-	-
Скоригована середньорічна кількість	2605	-	-
Чистий прибуток (збиток) на одну	2610	-	-
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-	-
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-

**Декларація
академічної доброчесності
здобувача ступеня вищої освіти ЗНУ**

Я, Дубініна Аліна Олексіївна, студентка 2 курсу, заочної форми навчання, економічного факультету, спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок», освітня програма «Фінанси і кредит», адреса електронної пошти alinadubinina77@gmail.com.

- підтверджую, що написана мною кваліфікаційна робота на тему «Аналіз ефективності нормування та використання оборотних коштів ТОВ «Альбакор» відповідає вимогам академічної доброчесності та не містить порушень, що визначені у ст. 42 Закону України «Про освіту», зі змістом яких ознайомлена;

- заявляю, що надана мною для перевірки електронна версія роботи є ідентичною її друкованій версії;

- згодна на перевірку моєї роботи на відповідність критеріям академічної доброчесності у будь-який спосіб, у тому числі за допомогою інтернет-системи, а також на архівування моєї роботи в базі даних цієї системи.

(дата)

(підпис)

А.О. Дубініна
(ініціали, прізвище)